

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVljena 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1951 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO"

S SEJE GLAVNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE NA VOLITVAH LAHKO NAZORNO POKAŽEMO REZULTATE

poglobljene demokratičnosti v našem družbenem razvoju

Ljubljana, 7. septembra. — Na včerajšnji seji Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je imel predsednik tovariš Miha Marinko naslednji referat:

Referat tovariša Mihe Marinka

Dovolite mi, da za uvod povem nekaj misli, ki naj bi služile kot vodilo za našo občinsko razpravo. Kot vam je znano, so volilne priprave že močno razgibane in v polnem teku. Predsedstvo SZDL je že pred razpisom volitev imelo svojo sejo, o tem pa so razpravljali že tudi okrajni ljudski odbori, prav tako pa je v polnem teku že tudi aktivnost na terenu. Sprito tega je naloga glavnega odbora SZDL na današnjem zasedanju predvsem v tem, da da politično vsebino in poizvi volilno dejavnost naših organizacij. Zato bom dal samo splošen uvod in nekaj vtisov sprito obstoječega stanja v zvezi z volilno dejavnostjo, ki je na terenu.

Predvsem mislim, da je treba jasno hmeti pred očmi, da predstavljajo bližnje volitve zaključen ciklus vse te dejavnosti, ki smo jo izvajali že skozi zadnje dve leti v razvijanju našega komunalnega sistema. Zaradi vsega tega dela zadnjih dveh let so te volitve neobhodne, zlasti še zaradi tega, ker so nekateri naši občinski odbori po vseh teh spremembah v teritorialnem obsegu komun in okrajev že dokaj ostareli ter zahtevajo, da jih v predstojih volitvah pomladimo in osvežimo. Sprito ogromnega dela, ki je bilo v minulih letih nare-

jeno, in sprito ogromnih nalog, ki stojijo pred občinskimi in okrajnimi odbori, se postavlja nujna potreba, da se tudi glede kvalitete občinskih ljudskih odborov doseže čim boljši rezultat.

Temeljita politična šola

Ker so bodoče naloge občinskih ljudskih odborov, katerim bodo odgovornosti in kompetence še povečale, izredno važna stvar, bi bilo zelo napačno, če bi se celotna volilna kampanja zreducirala prvenstveno samo na tehnična in kadrovska vprašanja, bi bi napačno, če bi razglabljali in pripravljali samo predloge za kandidature in podobno, ker bi s tem izredno poslabšali situacijo in pravzaprav otežkočali samovoljni akt. Razen tega pa ne bi iz teh volitev skovali tistega političnega kapitala, ki ga pri tem moramo doseči. Vsake volitve so važno politično dogajanje. Predstojajoče volitve pa mislim, da so še zlasti pomembne glede mesta in vloge Socialistične zveze, kakršno ima danes pri nas. Zato je izredno važna naloga Socialistične zveze, da se ob teh volitvah, ki nudijo same po sebi izredno bogato osnovo, izvede glo-

boka in temeljita politična šola ne le naših kadrov, temveč čim širših slojev delovnih množic. Te volitve in vse razprave okoli njih

lahko predstavljajo zelo velik korak naprej, ker imamo priložnost, da gradimo na konkretnih dejstvih, na konkretnih izkušnjah, ki jih ima po občinah in okrajih že delavsko in družbeno samoupravljanje. Na tej osnovi lahko gradimo zrele politične koncepte o naši politični ureditvi in lahko dejansko dosežemo dokajšen kvaliteten skok v politični zrelosti naših množic.

Mislim, da se take volitve, kakor so bližnje volitve v okrajne in občinske odbore, lahko v mnogočem materialno in vsebinsko razlikujejo od katerikoli drugih parlamentarnih volitev. Tu lahko nazorno pokažemo rezultate, dosežene v našem dosedanjem razvoju, rezultate poglobljene demokratičnosti v našem družbenem življenju. Poudariti moramo tudi, koliko novih ljudi se je pri takem razvoju politično dvignilo in kako se je razširilo število sodelujočih v raznih upravnih organih in kako se je s tem prenašala odgovornost na veliko širši krog ljudi, pri čemer se je razvijala mnogo večja kritičnost in podobno. Na tej široki osnovi mi neprimerno laže ilustriramo s konkretnimi primeri obstoj socialistične družbe, kako se ta družba razvija in kako se v tej družbi utrjujejo socialistični odnosi. Zato je izredno važno, da se vodstva naših političnih organizacij z vsemi silami potrudijo, da bi tem volitvam dala ustrezno politično vsebino. To pomeni, da je treba v vsaki občini, v vsakem okraju in kraju znati sumirati rezultate, dosežene v minulih letih, in ki so nedvomno ogromni.

Kot je že na mnogih drugih sestankih bilo rečeno, je nedvomno res, da vsi skupaj čestokrat preveč jadikujemo, češ manjka nam še tega ali onega, rabili bi še ta ali ona sredstva, skratka, apetit nam vse bolj raste. Vedno pa pozabljamo vreči pogled nazaj, in če to storimo, smo lahko presenečeni nad tem, kar smo dosegli, kajti dosegli smo velike rezultate v primerjavi s prejšnjim časom, ko te lokalne samo-

(Nadaljevanje na 2. str.)

PO BRITANSKO-JUGOSLOVANSKIH RAZGOVORIH V BEOGRADU

UTRJE NE PRIJATELJSKE VEZI

Danes bo objavljeno skupno poročilo, nakar bo g. Lloyd odpotoval domov

Beograd, 7. sept. (Tanjug.) Danes so se končali jugoslovansko-britanski politični razgovori, uradno sporočilo o njih pa bo objavljeno jutri ob desetih dopoldne.

Na razgovorih so sodelovali državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović in zunanji minister Velike Britanije Selwyn Lloyd ter njuni sodelavci.

V kabinetu državnega sekretarja za zunanje zadeve, kjer so bili razgovori, je državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović izjavil novinarjem naslednje:

»S potekom in z rezultati razgovorov sem zelo zadovoljen. Razgovori so utrdili dosedanje prijateljske vezi med našima deželama. Vse drugo bo povedano v uradnem sporočilu.«

Britanski zunanji minister Selwyn Lloyd je dejal:

»Razgovori so formalno zaključeni. Ves čas so potekali v zelo pristranskem, prijateljskem vzdušju. Menim, da so bili ti razgovori zelo koristni.«

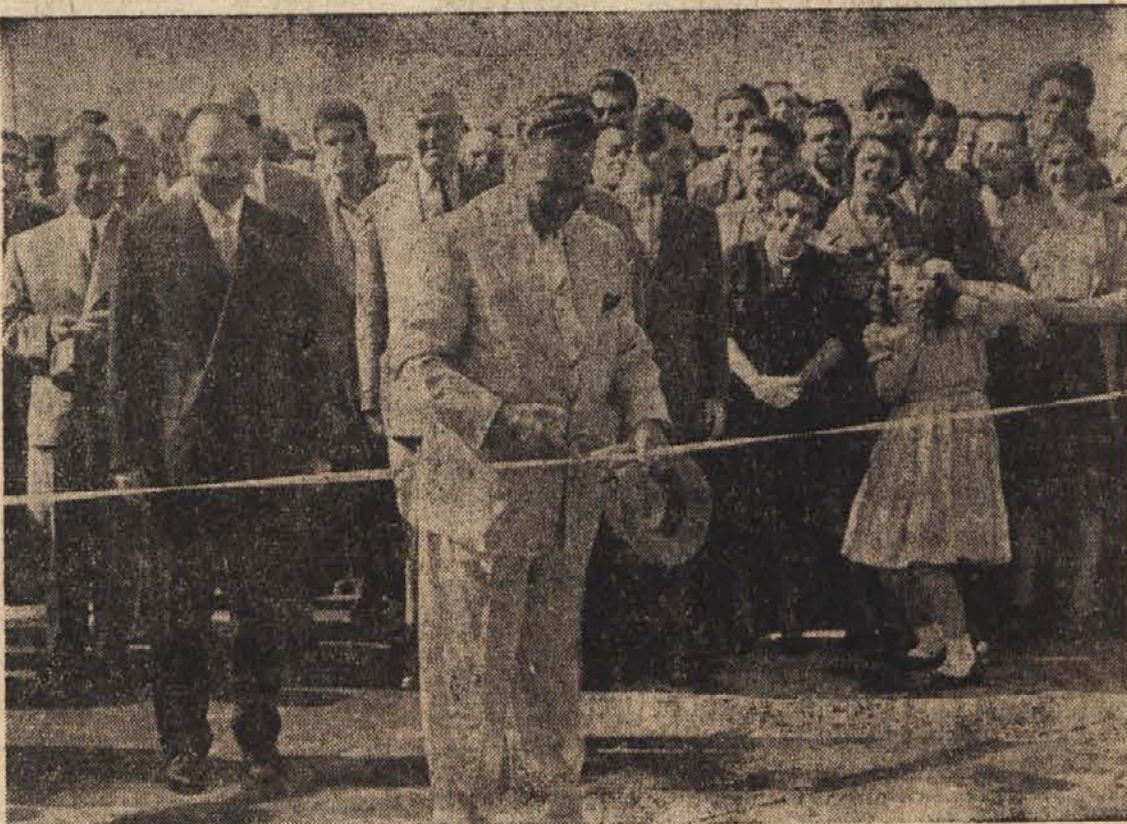
Državni sekretar Koča Popović je potem dodal, da se povsem strinja z izjavo svojega kolega g. Lloyda.

Na današnjem sestanku so zaključili izmenjavo mnenj o mednarodnih vprašanjih. Po razpravi o bližnjem vzhodu in razorožitvi sta prešla zunanja ministra na odnose med Jugoslavijo in Veliko Britanijo. Govorila sta tako o gospodarskih, kakor tudi o kulturnih zvezah in sestavi predloge za nadaljnjo krepitev teh odnosov.

Z jugoslovanske strani so sodelovali pri razgovorih z britan-

državna podsekretarja za zunanje zadeve Srdja Prica in Mladen Iveković, veleposlanik FLRJ v Londonu Ivo Vejvoda, načelnik

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predsednik Tito je včeraj odprl jesenski zagrebški velesejem

JESENSKI ZAGREBSKI VELESEJEM ODPRT

Zrcalo našega gospodarskega vzpona

Slavnostni otvoritvi je prisostvoval predsednik Tito s soprogo

Zagreb, 7. septembra. — Danes popoldne je bila svečana otvoritev 53. mednarodnega jesenskega zagrebškega velesejma, ki je prvi v celoti na novem velesejemskem prostoru; ta prostor obsega več kot 460.000 kv. m. na desni obali Save. Svečani otvoritvi je prisostvoval predsednik republike Josip Broz Tito s soprogo Jovanko Broz.

Otvoritvi velesejma so prisostvovali tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Colaković, predsednik Izvršnega sveta Hrvatske Jakov Blažević, predsednik Izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher, podpredsednik Izvršnega sveta Srbije Voja Leković, predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj, člani Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek, Mijalko Todorović, Veljko Zeković in Marijan Brečelj ter predsednik Ljudskega odbora Beograda Djurica Jojkić.

Natanko ob devetih je prisel na Zagrebški velesejem predsednik republike Josip Broz Tito s soprogo Jovanko Broz v spremstvu podpredsednika Izvršnega sveta LR Hrvatske Ivana Kraja-

čica. Navzoči so navdušeno pozdravljali predsednika Tita, ki se je rokoval s pristojnimi političnimi in državnimi funkcionarji, nato pa je predsednik Ljudskega

rović, bo vsekakor v marsičem zrcalil takšna sedanja ekonomska gibanja, ne le po številu in izbiri razstavljenega blaga, po številu razstavljalcev in sodelujočih, marveč tudi po komercialnih in drugih uspehih, kakor jih je zrcalil v vsem povojnem obdobju. Za jugoslovanski gospodarski vzpon v tem letu je zlasti značilno, da je bil ustvarjen skoraj na vseh področjih gospodarske dejavnosti: v proizvodnji, v no-

PREDSEDNIK TITO O SVOJIH VTISIH Z RAZSTAVE

Predsednik Tito in njegova soproga sta si skoraj tri ure ogledovala razstavne paviljone na Zagrebškem velesejmu. Po ogledu velesejma je dal predsednik Tito novinarjem izjavo o svojih vtisih, v kateri je dejal:

»Lahko rečem, da me je ta razstava in tisto, kar sem tu videl, prepričalo, da postaja Zagrebški velesejem čedalje pomembnejši kot eden najodličnejših sejmov mednarodnega značaja. Razstavljeno blago in organizacija pričata, da so voditelji in organizatorji velesejma prispevali mnogo truda in dosegli uspehe, ki jim jih moramo zavidati. Moja želja je, da bi bili naslednji sejmji tukaj — da tako povem — pregled tehničnih pridobitev, naših gospodarskih in industrijskih možnosti, da bi tako prišle do svojega najpopolnejšega izraza. Še enkrat čestitam organizatorjem velesejma.«

odbor Zagreba Večeslav Holjevac pozdravil navzoče goste.

Potem je govoril član Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović, ki je med drugim dejal, da je bil letošnji jesenski mednarodni zagrebški velesejem odprt v času, ko je naše razgibano gospodarstvo v polni dejavnosti. Velesejem, je rekel tovariš Todo-

trani in mednarodni menjavi, v naraščanju življenjskega standarda, v investicijski dejavnosti itd. Seveda je v središču vsega pomembno naraščanje produktivnosti družbenega dela v nacionalnem obsegu. Industrijska proizvodnja, je poudaril Mijalko Todorović, je narasla v prvih sedmih mesecih glede na isto obdobje lanskega leta za 19% in kot kaže, bo tudi kmetijska proizvodnja dosegla letos velik uspeh.

Realna potrošnja prebivalstva, je rekel nadalje tovariš Todorović, se je v sedmih mesecih povečala v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta za več kot 20%. Realne plače delavcev in uslužbencev so letos za več kot 13% večje od lanskih. Produktivnost dela je znatno narasla, tako da je kljub takšnemu povečanju realnega dohodka delavca delež plačnega sklada v skupnih izplačilih gospodarskih organizacij v prvem polletju manjši kot lansko leto pri ustaljenih cenah. To dejstvo znova potrjuje, da najracionalnejši gospodarski razvoj ne gre skozi ogrožanje ali zatezanje življenjskega standarda delavca, marveč skozi takšne odnose razdelitve, kjer je blaginja ljudstva glavni cilj proizvodnje.

V nadaljevanju svojega govora je Mijalko Todorović poudaril, da se je znatno povečala menjava s tujino (v prvem polletju za okrog 34% v primeri s prvim polletjem lanskega leta).

VRHUNJSKA NAPOVED

za nedeljo 8. septembra

Pretežno sončno, pozneje od zapada naraščajoča oblačnost. Zjutraj po kotlinah megla. Temperatura ponoči od 8 do 12, v Primorju 16, najvišja dnevna do 26 stopinj C.

Razstava »Družina in gospodinjstvo 1957« odprta

Zagreb, 7. septembra. Danes popoldne je bila v starem delu zagrebškega velesejma odprta razstava »Družina in gospodinjstvo 1957« z otroškimi sejmom, ki so jo organizirali pod pokroviteljstvom tovariša Tita. Svečani otvoritvi so prisostvovali člana Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek in Pavle Gregorić, predsednik Centralnega sveta ZSJ Djuro Salaj ter mnogi drugi politični predstavniki in zastopniki družbenih organizacij.

Razstavo je odprla članica predsedstva Zveznega odbora SZDLJ Pepca Kardelj, ki je med drugim poudarila, da je namen te razstave, podpreti prizadevanja, da bi uveljavili sklepe V. plenuma SZDLJ, to se pravi, da s svojimi dosežki pomaga dejavnosti stanovanjskih skupnosti in hišnih svetov. Naša industrija, je poudarila tov. Kardelj, je že sposobna zagotoviti cenejše življenje naših delovnih ljudi.

Predsednik republike Tito je v petek sprejel britanskega zunanjega ministra Selwyna Lloyda

PRED 15 LETI: USTANOVITEV SLOVENSKE
PARTIZANSKE BRIGADE

ZATO, DA NE BI NIKOLI POZABILI

Iz razgovora s politkomisarjem Cankarjeve brigade, narodnim herojem Jožetom Borštnarjem

Med borci Cankarjeve brigade

Brigade so bile nadaljnja faza rasti slovenske partizanske vojske. Bile so enote višjega tipa, sposobne, da se spoprimejo z večimi sovražnimi formacijami, bile so nosilec svobode na ozemlju, kjer so se borile in zadrževale.

Brigada Toneta Tomiča, Ljube Serčerja, Ivana Cankarja in Matije Gubca so ustanovili septembra leta 1942. Dne 26. avgusta istega leta je namreč Glavni štab slovenske partizanske vojske izdal odredbo, ki med drugim pravi:

»Spricho nadaljevanja italijanske ofenzive proti partizanom III. in V. grupe in položaju, ki je zaradi te ofenzive nastal, odredimo takojšnjo izvedbo že odrejenih in novih ukrepov... Potem odredba navaja združitev partizanskih čet, odredov itd., nato pa nadaljuje:

»Vse ostalo moštvo se združi v maneverske brigade. K organizaciji teh brigad je treba nemudoma pristopiti. Maneverske brigade so podrejene neposredno Glavnemu štabu.»

Brigade so formirali in organizirali na svečanih ustanovnih mitingih. Te mitinge so pripravili tako vojsko, da so krepili vojaški duh, ki je moral prevečati brigade, pa tudi politično, da so poudarili nujnost tesnega sodelovanja terena in vojske. Ob ustanovitvi prve — Gubčeve brigade 4. septembra 1942 so tudi nekaj najboljših terenskih delavcev in aktivistov priključili brigadi s posebno politično nalogo.

PROTI OKUPATORJU IN IZDAJALCEM

Brigada Ivana Cankarja je bila ustanovljena 29. septembra 1942. Politkomisar Cankarjeve brigade, Jože Borštnar, nam je ob 15-letnici ustanovitve slovenskih brigad povedal nekaj misli o velikem pomeni, ki so ga imele v položaju po roški ofenzivi. Brigade so pomenile nekako ravnotežje za spopade s sovražnikom, kajti bile so sposobne tudi za večje borbe, v katerih je bilo moč zapleniti tudi veliko orožja. Brigade so kaj kmalu opravile svoj obost, postale so strah sovražnika in mu dokazale, da z malimi enotami ne bo mogel ničesar več opraviti. Moral se je preusmeriti na večje postojanke in večje enote. Brigade pa so prekrivale račune tudi belogardističnim izdajalcem. Poslej niso mogli več živeti v senci in zaščiti sovražnikovih bajonetov, temveč so se morali razgaliti kot sodelavci okupatorja, pokazati se s sovražnikovo puško oboroženi, odkriti vse, kar so prej pred preprostimi ljudmi skrivali pod preobleko samostojne »slovenske vojske«.

PARTIZANOV NI VEČ...

Po roški ofenzivi je bila sovražna propaganda silno delavna. Tovariš Borštnar je omenil, da so tedaj po Dolenjskem širili vesti, da partizanov ni več in da so na Gorjancih ostali le še štirje... Zato pa so hoteli partizani z močnimi akcijami in tudi s svojo množičnostjo dokazati, kako na trhljih nogah so alarmantne trditve, še posebej pa ljudem v zamejenih mestih viliti novega poguma z akcijami, ki so pričale, da je partizansko gibanje ne le živo, temveč tudi močno.

Enote Cankarjeve brigade so se prvič zbrale 28. septembra 1942 na Lapinju na Kočevskem. Ze ob ustanovitvi so borci čutili, da je brigada kompletna vojaška formacija, ki zahteva popolnejši ustroj, večje vojaško znanje, sposobnost in tudi večje podrejanje skupnim načrtom. Prvi časi brigade so bili posvečeni seznanjanju borcev z bistvom in nalogami brigade. Ta pouk pa ni bil morda na tečajih ali v šoli, temveč neposredno v boju, v akciji. Analizirali so potek, napake, uspehe akcij. Brigade so bile hkrati tudi kovačnice vojaških in političnih kadrov, brigade so bile propagator, ki so utrjevale politični položaj na terenu, posredovale so ljudem vesti o zunanji in notranji politiki, prirejale mitinge itd. V brigadah je bilo razvito tudi družabno in kulturno življenje. Imele so svoje liste in pevske zборе.

AKCIJE CANKARJEVE BRIGADE LETA 1942

Po dejanskem formiranju je bila Cankarjeva brigada na delo, izpolnjevati svoje naloge. Pri Kočarjih so njene enote razbile manjšo italijansko kolono, zažgale kamion in zaplenile tudi orožje. Potem so Cankarjevci pri Trnovcu, to je pred nosom Metlike, ob belem dnevu napadli italijansko prekrbovalno kolono, nato pa belogardistično postojanko pri Podbočju pri Kostanjevici. Skupno s XIII. hrvatsko proletarsko brigado je Cankarjeva brigada likvidirala italijansko belogardistično postojanko na Suhorju. Tik pred novim letom je napadla nemško postojanko in rudniku Krmelj.

Tovariš Borštnar je bolj naštavel, kot opisoval. Potem je še brskal po spominih in končno omenil, da vse leto 1942 niti dvakrat niso spali na istem mestu. Običajno so marširali skoro vsako noč. Brigade so se veliko gibale, ljudje so jih radi sprejemali, kajti ob njih so se čutili varne, hkrati pa so vnašale tudi veliko zmede v vrste sovražnika, ki ni nikoli vedel, kdaj in od kod mu pretijo strel iz partizanskih mitraljezov in kakšna je moč napadalcev. Sovražnik je moral biti v večni pripravljenosti.

»Ne vem, če boste znali napisati tako, kot bi rad povedal o tistem tovarštvu in poštovanosti, ki sta odlikovala partizanske borce, o nesebični skrbi za ranjene, o delitvi zadnje skorje kruha. sploh o poštenosti in predanosti vedno in povsod, kar je tudi tako močno povezovalo našo partizansko vojsko z našim ljudstvom. O hrabrosti posameznih borcev, ki so jurili s koejci in komunisti na čelu, pa je bilo že tako in tako veliko napisanega.«

Misli tovariša Borštnarja pa je nedvomno pred desetimi leti lepo strnil v svojih besedah vrhovni komandant brigad, predsednik republike tovariš Tito, ki je na proslavi v Dolenjskih Toplicah dejal:

»Te dneve proslavljamo in se jih tako združeno spominjamo zato, da današnji in bodoči rodovi ne bi nikoli pozabili, koliko nadčloveških naporov nas je stalo to, kar imamo danes.«

M. R.

S SEJE GLAVNEGA ODBORA OSNOVNI PROBLEMI

(Nadaljevanje s 1. strani)

inicijative ni bilo. Če tega ne bi znali sumirati, bi puščali vendar dragocene vrednote, ki jih nujno moramo uporabiti kot dragocen politični kapital za afirmacijo naše politične graditve, kot dragocen kapital za nadaljnje utrjevanje socialistične zavesti. Rezultati, ki so bili v tem času doseženi, niso samo v materialnem smislu, temveč tudi v razvijanju aktivizacije širokih delovnih množic, v splošni gospodarski situaciji, ki se je v tem času močno razvila, in tudi v nedvomno mnogo večjem poletu proizvodnih sil, v razvijanju same proizvodnje, predvsem pa v pomnožitvi števila ljudi, ki sodelujejo v upravljanju.

Socializem začnemo nazorno dokazovati v praksi

Spricho vsega tega pa je izredno važno, da zna naš aktivni vsa določanja v okviru občne povezati s celotnim našim družbenim sistemom. Treba je poudariti, da so občne sestavni del zgradbe celotne Jugoslavije, in v tej zvezi dati državljanom jasno predstavilo o tem, kako je celoten kompleks jugoslovanske notranje politike in razvijanja vseh oblik socialističnih družbenih odnosov adekvaten in identičen z zunanjo politiko naše države. Treba je prikazati, da pri nas socializem ni fraza, temveč da začenjamo socializem kot tak z zelo oprijemljivimi dokazi nazorno dokazovati v praksi. Naša notranja ustvarjalnost je pogoj za ustvarjanje dejanskega socialističnega sistema oziroma sistema, v katerem se razvija socializem in demokratični odnosi med ljudmi. Tu gre za graditev odnosov, ki so vezani s proizvodnjo in s tem posredno z vsem gospodarskim življenjem in z vso družbeno skupnostjo.

Vse to predstavlja zelo solidno osnovo za veliko afirmacijo, ki jo Jugoslavija dosega na zunanjem področju. Jugoslavija ima svojstven položaj v mednarodnih odnosih. Mislim, da je treba ta svojstven položaj znati v tej volilni dejavnosti predložiti. Potrebno je, da izhajajoč iz teh konkretnih form in vsebine družbene dejavnosti, ki se v vsakodnevem življenju in vsaki celici naše družbe razvija, dokazujemo, kako prav na tej osnovi temelji naša politika borbe za mir, borbe za aktivno koeksistenco v najširšem mednarodnem merilu in borba proti blokovski razdelitvi sveta. Predvsem z našo notranjo stvarnostjo se Jugoslavija afirmira kot resnična socialistična država, ki si je vzile raznim peripetijam tako z Vzhoda kot z Zahoda zagotovila svoje vedno bolj trdne pozicije glede neodvisnosti, in hkrati dejansko postaja vse bolj in bolj faktor, ki popularizira socializem kot tak po vsem svetu. Ta moment je treba v naši politični dejavnosti v čim večji meri izkoristiti, te argumente je treba povedati in na tej osnovi doseči nadaljnjo politično zrelost naših občin.

Naše občine se vse preveč zapirajo v lasten krog in pozabljajo gledati izven tega kroga, pozabljajo, skratka, na probleme, ki jih občine ne morejo same reševati; preozko gledajo na svojo problematiko in, kot pravimo, zaradi dreves ne vidijo gozda. Za zaprtost povzroča v določenem smislu tudi izgubljanje orientacije pri lastnem gospodarjenju. Zato je v tem našem sistemu ena izmed osnovnih nalog naših političnih organizacij, da razbijejo te težnje, da pojasnjujejo, da ne sme vsaka občina stremeti za neklo avtarkijo in da bi vsaka občina imela vse. Treba je v gospodarskem razvoju imeti pred očmi celoten razvoj in v tem razvoju iskati čim ugodnejša mesta, iskati svojo afirmacijo, s čimer vsaka posamezna enota napravi znatno večje usluge in koristi skupnosti in sebi. Glede vseh teh stvari so zdaj nedvomno še mnogo odprta vprašanja, toda treba je težiti, da se taka orientacija na splošen razvoj doseže ne samo v okviru ene občine, temveč tudi vsakega okraja in republike, pa tudi v okviru federacije. Tu se postavlja vprašanje celote.

Eden izmed osnovnih problemov, ki jih je treba v tej volilni kampanji predložiti, je nedvomno tudi to, kako odpraviti zaostalost v kmetijski proizvodnji, dvigniti to proizvodnjo in v celoti povečati proizvodnjo za izvoz. Povečanje izvoz je hkrati tudi vprašanje borbe za čim hitrejšo uravnoteženje plačilne bilance, s čimer mi mnogo hitreje utrjujemo položaj Jugoslavije v mednarodnih odnosih in s čimer dosegamo zelo

ugodno situacijo glede gospodarske neodvisnosti s katerekoli strani. To nam v znatni meri olajšuje tudi vse naše napore glede naše notranje prosperitete in nadaljnega dviga blaginje. To nas bo tudi znatno hitreje privedlo v situacijo, ko bo Jugoslavija lahko še v mnogo večji meri kakor doslej igrala pozitivno vlogo v splošnem taboru socializma, proti blokovski zrušitvi, kjer bo lahko Jugoslavija v celoti afirmirala svoje ustvarjalne sile kot organizacija družbe, ki je dejansko socialistična.

Pri nas je seveda še mnogo slabosti. Povsem napačno bi bilo, če bi v volilni kampanji šli s samim hvalisanjem. Mislim, da mora biti naša celotna politična dejavnost v volitvah zelo realna in odkrita; ljudem moramo naliti čistega vina, pravilno moramo ceniti politične uspehe in jih izrabit kot politični kapital, hkrati pa biti dovolj kritični do lastnih slabosti v odnosu do vsakodnevne prakse. Tu pa je treba jasno predložiti, da imamo tudi še sla-

bosti v našem ne do kraja izdeletem gospodarskem sistemu. Tu di teh stvari ne gre zanikovati. Vendar pa je več ali manj našim številnim kadrom jasno, kako vsaj načeloma ta naš gospodarski sistem izpopolnjevati, kako izpopolniti gospodarski mehanizem. Tu pa se moramo tudi jasno zavesti, da so še velike težave glede premagovanja posledic starega načina, ki nam še danes dela zlasti velike težave v gospodarsko razvitih občinah, zlasti pa v občinah naših industrijskih krajev in mest. Vendar bi bilo napak, če tudi pri tem ne bi videli, da pa tudi tu iz leta v leto napredujemo. Glede tega lahko navedemo primere, ki dokazujejo, kako smo v dokajšnji meri odpravili na primer trzavice, ki smo jih imeli okoli materialnih sredstev za stanovanja. Sedaj se, kot veste, stanovanjski fondi več ali manj avtomatično formirajo in na ta način se grade nova stanovanja z vidika objektivnih gospodarskih zmogljivosti, ki tu ali tam obstajajo.

s strani grostičnih podjetij, pri čemer lahko rečemo, da je temu čestokrat kriva tudi politika naših komun. Prepričan sem, da čestokrat naše občine in okraji v svojem pehanju za budžetski dohodki odzemaajo trgovini dobiček, ki ga je realizirala, in ga uporabljajo v druge namene, ne pa za napredek same trgovine. Podobne pojave imamo tudi v gostinstvu in turizmu, o čemer bom še kasneje spregovoril nekaj besed. V zvezi s trgovino pa so te stvari še zlasti važne sprico tega, da uvajamo v občinah svete potrošnikov, kar bo povzročilo, da bo tudi s strani potrošnikov, ki so hkrati tudi proizvajalci, večji pritisk, da bo gospodarska politika občine tudi na področju potrošne take, kot bo to ustrezalo samim potrošnikom. Ena stvar je torejše proizvodnje, kjer se stvari z delavskimi sveti več ali manj dobro razvijajo, na torišču potrošne pa so še zmerom velike slabosti.

Vzemimo nadalje okorelost in neorientiranost pri reševanju problemov uslužnostne obrti. Tu imamo povsem nemogočo situacijo. Na eni strani manjše številno obrtnikov sijajno uspeva in postajajo milijonarji ter vzlic dokaj blokiranim pogojem bogate, pri čemer jim dostikrat nismo kos, da bi jim s konkurenco zbijali monopolni položaj, kar seveda direktno vpliva na potrošnika, ki mora usluge drago plačevati. Tu je še zmerom premalo smisla za to; občine imajo čestokrat mnogo bolj pred očmi reševanje velikih komunalnih problemov in investicij, pozabljajo pa, da je tu še ogromno stvari, ki so prav tako nujno pereče in ki jih je treba reševati na torišču potrošne. Tu gre torej za celo vrsto drobnih vprašanj, ki morda na zunaj pri njihovem reševanju ni videti tolikšnega učinka, katerih rešitev pa pri uporabi znatno manjših sredstev lahko predstavlja zlasti za potrošnike velik učinek.

Resna vprašanja s katerimi se moramo spoprijeti

Naj se vrnem na konkretno torišče naših občin. Zdi se mi, da se naše občine, zlasti mestne in v industrijskih krajih, več ali manj zadovoljujejo s tem, da imamo trenutno nekoliko boljše situacijo glede stanovanja, glede plač, glede cen na trgu in podobno, kot pred letom dni, ko smo vsi skupaj precej kritično gledali na te probleme. Zdaj imamo doseženo dokajšnjo stabilizacijo, ki napreduje in se utrjuje in tudi na podeželju nimamo večjih problemov. Celotno več, položaj kmečkega prebivalstva je znatno bolj, kakor pa položaj naših delavcev in nameščencev. Bilo bi pa zelo nevarno, če bi se s tako ugotovitvijo zadovoljili in se zato usmerjali samo na razpravljanje o kandidaturah. Tu se moramo z vso resnostjo lotiti obravnave še vseh tistih naših slabosti, ki jih imamo in na katere smo večkrat opozarjali ter o njih govorimo. Nastajajo tudi taka vprašanja, ki predstavljajo za nas določeno nevarnost. Ta nevarnost je na eni strani v lokalizmu, v tendencah centralizma in v izredno grobih pojavih monopolističnih tendenc raznih podjetij, zlasti grostičnih, kar vse dobiva v tej naši stvarnosti naše mnogo nacionalne države zelo izrazit in nevaren prizvok šovinizma. To so zelo resni problemi, s katerimi se morajo naše politične organizacije in najzavednejše sile spopasti, jih temeljito predložiti in se angažirati zato, da te zavedne politične sile te nevarne pojave v čim večji meri paralizirajo.

Zato mislim, da je treba v sedanjih političnih dejavnostih znova in še širše obravnavati vse te slabosti prav zaradi tega, da bi na osnovi teh razprav lahko prišli do mnogo bolj sproščenega in kvalitetno dobrega izbora kandidatur za občinske odbornike. Ne bi hotel, da bi s temi kritičnimi pripombami, ki jih bomo iznašali, kakorkoli zmanjšali napore in uspehe, ki so jih dosegli naši kadri. Vendar je dejstvo, da z neko večjo razgledanostjo, s tem, da predložimo kompleksno problematiko, da z zrelejšo in boljše orientacijo na našo notranjo politiko mnoga vprašanja hitreje lahko rešujemo, zlasti kot je to vprašanje napredovanja življenjskega standarda za občine in okraje.

Ze večkrat smo obravnavali in mislim, da je v volilnih pripravah prav tako treba govoriti o vprašanjih, ki so zelo pereča, zlasti za mestne in industrijske centre, to je vprašanja, ki se pojavljajo v trgovini zlasti glede slabe opreme, transportnih sredstev in podobno, kar vse onemogoča zagotoviti boljše preskrbo industrijskih krajev in mest. Zelo kritične pojave imamo zdaj v takih krajih, kot so na primer Jesenice, Trbovlje in večja središča, ki so zmerom pod visom trenutnega nihanja trga kmečkih pridelkov, kar zelo hitro in zelo v živo zadene našega človeka, ki živi od plače. Izredno važno je, kako doseči to, da bo delavski element prišel polno do izraza in našel način, kako pritisniti na občinski ljudski odbor glede njegove politike, ki se zrcali v odnosu do

realnih plač. Delavec v podjetju rešuje vprašanje svoje nominalne plače in je plača po učinku navsezadnje končni izraz njegovega truda. Vprašanje pa je, koliko bo ta njegova plača tudi dejansko vredna. Prav tu pa se kažejo velike slabosti, ko nam cene še vedno zelo rade skačejo. Se vedno imamo opravka s sezonskim skokom cen, ki pa je v glavnem posledica slabosti v naši trgovini.

Vzemimo samo vprašanje drobnega oskrbovanja naših gospodinjstev s strani trgovine; detajlistična mreža je premajhna in zato imamo še vedno opravka z nevarnimi pojavi monopolizma

Gostinstvo in turizem - važni panogi

Posebno poglavje, ki ga je treba podvreči kritiki v tej volilni kampanji, je tudi vprašanje gostinstva in turizma. Teh dveh panog ne smemo jemati kot nevažni. Nanje moramo gledati kot na zelo važni gospodarski panogi, ki sta po eni strani izdaten vir dohodka, na drugi strani pa direktno posegata v življenjski standard našega delavca in nameščence. Gostinstvo in turizem v veliki meri služita realizaciji pridobitev, ki se našemu delovnemu človeku izražajo skozi njegov dohodek. Ko govorimo o tem, da je preliv inozemskih gostov silno porastel, pa je treba pri tem poudariti, da je še mnogo večje število domačih ljudi, ki se poslužujejo gostinskih uslug, in vzlic temu je ta panoga še vedno pasivna. Tu moramo stremeti za tem, da postane ta dejavnost družbeno aktivna, tako da se bo v veliki meri sama brez nekih dodatnih družbenih dotacij iz lastnih sredstev regenerirala. V občinah čestokrat se prevladuje vpliv monopolizma obstoječih gostinskih in turističnih organizacij, raznih združenj in podobno; večja podjetja se boje konkurence, ne žele, da bi se odpirali novi lokali, ker bi se na ta način slabile pozicije velikih. Mi se moramo boriti proti takim pojavom; občine morajo z vsemi pooblastili, ki jih imajo, posegati vmes, da se to celotno posredovalno pa-

nogo ohrani in razvija, da se obdrži princip stimulacije zaposlenih, hkrati pa da se zagotovi družbena evidenca nad presežki, ki se tu ustvarjajo, zato da bi ti presežki bili res družbeno evidentirani in usmerjena njihova uporaba v to, da se na tem torišču čim več doseže.

Poseben moment, ki ga želimo poudariti, je tudi pojav, ki ima svoje osnove nekoliko globlje. Dejstvo je, da mestne in industrijske občine in okraji v znatno večji meri pobirajo dohodnino od prebivalstva kot tiste občine, ki so po svoji ekonomski strukturi v pretežni meri navezane direktno na dohodnino od kmečkega prebivalstva. Imamo pojave, da v kmečkih občinah dohodnina dosti slabše priteka. Bistvo je v tem, da so industrijske in mestne občine v svojih budžetskih dohodkih mnogo bolj stisnjene, njihove potrebe pa so zelo velike in zato streme za tem, da čimprej realizirajo to, kar imajo po planu in proračunu ustvariti. Medtem pa tega prizadevanja ni v tolikšni meri pri podeželskih občinah; obstaja nevarnost, da se bo tako popuščanje v predvolilni kampanji še stopnjevalo z namenom, da bi se doseglo zadovoljive rezultate pri volitvah. S tem si seveda spopredujejo svoje lastne osnove in je to slaba politika, ki onemogoča prosperiteto teh kmečkih občin.

Ljudem je treba naliti čistega vina

Zato se postavlja v odnosu na te pojave zelo resna zahteva, da je treba ob volilni agitaciji in ob pojasnjevanju ljudem naliti čistega vina. Žal je tu še mnogo zablod. Taka kmečka mentaliteta si čestokrat utira pot na najrazličnejše načine in zaide celo v nekatere novinarske kroge — naj omenim samo »Pavliho«, — ki ne morejo razumeti tea stvari. V zvezi s plačevanjem davkov se mnogi zelo radi izgovarjajo na pomanjkanje delovne sile. Biti pa nam mora jasno, da ne bomo dali potuhe zato, da bi nekdo svojo zemljo slabo obdeloval. Tisti, ki sam ni sposoben obdelati svoje zemlje, naj jo dá drugemu, ki bo to zemljo dobro in rentabilno obdelal. Te stvari je treba jasno po-

vedati, pa naj gledajo nanje volilci, kakor hočejo.

Mislim, da je vedno boljje volivcem govorniki jasno in odkrito in nakazati probleme in zaključke, ki lahko izhajajo iz napačnega gledanja. Rezultati takega dela in načina so vedno boljji kakor pri tistem, ki iz leta v leto samo obljublja in ne more ničesar napraviti in ki mora slednjič propasti. Tisti, ki pa odkrito pove in ki je dosleden v izvajanju konstruktivne politike in ki ima realen napredek pred očmi in se za tak napredek odkrito bori, bo vedno hitreje in boljše dosegel rezultate. V naši republiki imamo dovolj takih primerov in zato so čestokrat med posameznimi občinami velike razlike. Kjer so dobro prišli, gre stvar naprej. Kjer pa so popuščali, tam po navadi ni proračunskih sredstev, ni sredstev za investicije in niti sredstev za napredek kmetijske proizvodnje. Kdor popušča kmečkemu jadikovanju, je zelo slep in naiven.

Res je, da so tu in tam primeri, kjer je treba nekaj napraviti in pomagati. Vendar pa je treba imeti pred očmi, da predstavljajo ogromno breme za nas že sedaj ugodnosti, ki jih uživa

Volivci ljubljanskih občin:

BEŽIGRAD • CENTER • MOSTE • RUDNIK • ŠIŠKA
in VIC se lahko pripricite ali ste vpisani v volilni imenik telefonsko na št. 31-020 ali pa osebno v Kotnikovi ulici 6, soba 71/III in to od 9. do 16. septembra 1957 neprekinjeno od 7. do 19. ure.

SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

V SEDANJI VOLILNI KAMPANJI

kmečko prebivalstvo, česar čestokrat ne znamo politično dovolj tako izkoristiti, da bi povedali ljudem, da te ugodnosti nudi naša družba. Dohodnina, ki jo dobivamo v obliki davka, je še vedno tako majhna, da niti približno ne pokriva sredstev, ki jih moramo dati za tiste ugodnosti, ki jih sedaj uživa kmečko prebivalstvo, da ne govorim posebej o kreditih, o regresih in o vseh ti-

stih ukrepih, ki se podvzemajo, da se doseže čim večji polet v razvijanju kmetijske proizvodnje. O vseh teh stvareh je treba v kmečkih občinah z vso realnostjo in odkritostjo govoriti. Le na ta način bomo tudi tu dosegli potrebne rezultate. Če pa bi kljub temu kak demagog uspel, se bo to navsezadnje maščevalo le volivcem samim, kajti realizacija take politike je lahko samo negativna.

skih odborih dosežemo pomladitev z novimi ljudmi, kajti razpolagamo z ogromnim številom ljudi, ki jih brez nadaljnjega lahko volimo in ki so se izkazali že s svojim dosedanjim delom v raznih svetih in organih občinskega ljudskega odbora. Pri tem pa je treba misliti tudi na sestav bodočih občinskih ljudskih odborov. Izven vsakega dvoma je, da bo mo vpliv delavcev zagotovili. Bilo bi pa napačno, če bi se orientirali samo na to, temveč je treba misliti tudi na žene, na mladino, na inteligenco in na to pestrost, da dobimo kvaliteten sestav bodočih ljudskih odborov in iz njih izhajajočih okrajnih ljudskih odborov.

Velika izbira kandidatov

Če bomo delali na tak način, potem lahko pričakujemo, da bomo imeli mnogo solidnejše osnove pri predlogih za kandidature, pri čemer ne mislim zanikati tega, da bi se odbori in organizacije Socialistične zveze ne smeli ukvarjati z vprašanji kandidature in s skrbjo, koga bi tu ali tam postavili za kandidata. Ne, tudi to je važno, vprašanje je le, na kakšen način je to izvedeno. Važno je predvsem, ali je to narejeno na podlagi temeljitega obsega obravnavanja, na podlagi doseženih uspehov in rezultatov, kakor tudi na podlagi očitne negativnih lastnosti in pojavov, ki jih je treba kritizirati. Na tej osnovi je treba izvesti neko selekcijo in postaviti jasno stališče, s tega stališča pa tudi braniti določeno kandidaturu. Na tako politično osnovo in program se lahko potem stvari postavijo široko, saj imamo veliko izbiro in je veliko število ljudi, za katere mirne duše lahko rečemo, da je prav vseeno, ali bo v občinski ljudski odbor izvoljen ta ali oni, ker smo prepričani, da bo pri tem ali onem izboru občinski ljudski odbor vseeno lahko dober. V tem oziru je treba dati čimveč pobud, da bodo zbori volivcev aktivni, da bodo prišli do izraza najrazličnejši predlogi, seveda pa naj bo kriterij pri tem ta, da bi množice izbrale tistega, ki so ga že pri do-

sedanji praksi videle in preizkusile.

Naj opozorim še na eno stvar, da je nujno treba, da pri občin-

Poskrbeti, da bodo v odbore prišle tudi žene

V zvezi s tem bo treba računati tudi na določene težave. Glede tega se bodo morale angažirati tudi politične organizacije. Za nas bo nedvomno velika korist, če bomo poskrbeli, da bodo v odbore prišle tudi žene. Pri tem mislim, da se je treba orientirati zlasti na tiste žene, ki so že delovale v raznih svetih in organih občinskih odborov in katerih število ni bilo tako neznatno. To moramo doseči zlasti v mestih in industrijskih centrih; nekoliko težje bo to v kmečkih občinah. Tam bodo večje težave, čeprav tudi tu ni rečeno, da ne bi imeli dovolj aktivnih žena, ki zaslužijo, da pridejo v organe oblasti. Če hočemo glede vprašanj standarda, socialnega skrbstva in podobno doseči kaj več, potem se je treba tudi tu v večji meri angažirati, zlasti pa je po mojem mnenju treba angažirati več žena, pri čemer ne gre za to, da bi izboljšali samo odstotek. Prepričan sem, da imamo dovolj žena, ki imajo precejšnje izkušnje. Organizacije sociali-

stične zveze morajo zato predložiti, da so te žene sposobne, da nekaj znajo, pa tudi to, kakšne koristi bodo imeli občinski ljudski odbori, če bodo te žene sodelovale pri njihovem delu. Navsezadnje pa ni najhujše tudi to, če dobimo v občinske odbore tudi take žene, ki bodo morda kaj bolj pritiskele na predsednika in mu povzročale tu in tam kakše sitnosti, kajti to bo prisililo tega predsednika, da bo moral misliti tudi na take probleme, ki jih bodo iznašale žene in ne bo mogel mirno mimo njih.

Tudi to je eden izmed pozitivnih momentov, čeprav lahko pričakujemo, da se bodo žene bolj enostransko angažirale, čeprav ni to nujno. To je med drugim tudi skrb in stvar naše politične aktivnosti, da se te žene ne bodo orientirale samo na skrb za razne gospodinske servise, ampak da se bodo brigale tudi za situacijo na trgu, za preskrbo in za celo vrsto drugih problemov, ki so izredno važni za življenjski stan-

Člani Glavnega odbora SZDL Slovenije med sejo

dard. Ta pa je v veliki meri odvisen tudi od tega, kako se stvari rešujejo v neposrednem gospodarstvu občine. Prav na te stvari se čestokrat pozablja v pripravi, da se more vprašanje standarda reševati samo v najširšem obsegu. Pozablja se na možnosti, ki se dosežejo z neposrednim gospodarstvom v najnižjih enotah. Vse te stvari moramo imeti pred očmi, predvsem pa to, da te rezultate dosežemo na osnovi čim širšega in najbolj demokratičnega razpravljanja na zborih volivcev.

zanje in da se le-ti zavedajo pomembnosti vloge tega novega organizma v ljudskih odborih. Zato so tudi zainteresirani, da bi v zboru proizvajalcev prišli res dobri ljudje.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da kažejo občinske organizacije SZDL mnogo večje zanimanje za kadrovske sestave splošnih zborov in da streme občinski forumi SZDL za tem, da bi bili ti zbori v večji meri sestavljeni iz znanih javnih delavcev, čeprav so le-ti že precej obremenjeni z različnimi dolžnostmi.

Ko so v ljubljanskem okraju razpravljali z nekaterimi občinskimi organizacijami SZDL o kadrovskega programa glede na to, kakšni ljudje naj pridejo v občinske ljudske odbore, so v vrsti obnem ugotovili, da pri sestavi glede na odstotek žena nazadnje. Ponekod je bila celo nevarnost, da bi v bodoče odbore prišlo še manj žena kot doslej, čeprav je njih število že takrat minimalno. Zato je sekretariat Okrajnega odbora SZDL v Ljubljani postavil, da bi bilo prav, če bi bodoči občinski ljudski odbori imeli vsaj kakih 20 % žena.

Tovariš Jakopič je potem dejal, da je treba analizirati delo ljudskih odborov, tako okrajnega kot občinskih, ker je treba prav tu pokazati rezultate. Po drugi strani pa je treba vse usmeriti v boj za izboljšanje komunalnega gospodarstva in higiensko sanitarnih razmer po mestih v okraju. Pri tem se bodo naglo izkristalizirali kandidati, ki so se že v raznih komisijah in ličnih svetih borili za izboljšanje higienskih pogojev, ki se zelo direktno tikajo standarda človeka. Z prve diskusije glede kandidatov kaže, da ljudje prilično dobro zadenemo tisto, kar so občine same predvidele. Ko so pregledovali prve predloge za kandidature, so ugotovili, da je okraj letos zaživel v določeno širino in kaže, da bodo v veliki meri povsod novi odborniki. Zanimivo je, da so se začeli volivci orientirati tudi na inteligenco, to je na profesorje in zdravnike ter druge. Z izvolitvijo v naša prizadevanja vključene inteligence bodo lahko dobili zelo kvalitetne odbore.

Na koncu je tovariš Jakopič dejal:

»Naša akcija je nadalje potekala tudi v okviru zborov volivcev-proizvajalcev, kjer smo sprožili žive diskusije. Zavedamo se važnosti zbora proizvajalcev, organa, od katerega lahko zelo veliko pričakujemo, zlasti, če bomo začeli z njim takoj in načrtno delati. Ko se bo ob tej volilni akciji SZDL po upadu v poletnem obdobju spet okrepila, bomo morali akcijo nadaljevati. Zato bo treba temeljito delati prav z zbori proizvajalcev, organom, ki nam bo mnogo pomagal pri urejanju vrste problemov, ki se porajajo, oziroma, ki se bodo pojavili v industriji.

V ilustracijo bi navedel samo en primer: Ne samo pri nas, ampak tudi v drugih okrajih hoče vsaka vas vrsto dejavnosti. Slednja tovarna v okraju želi lastno orodjarno itd. Vsa taka in podobna vprašanja bi moral usmerjati in regulirati zbor proizvajalcev. Če se povrnem k prejšnjemu primeru, bi moral na primer zbor proizvajalcev doseči pravilno razdelitev orodjarn, saj zadošča ena sama dobro organizirana in opremljena orodjarna za ves okraj. Tudi vrsta drugih vprašanj se bo lahko prav na zboru proizvajalcev izkristalizirala, če ga bomo usmerili tako, da bodo njegovi člani iz ozkih, tovarniških pogledov prešli na širše področje in da bodo dovolj široko in pravilno obravnavali komunalno oziroma občinsko gospodarstvo.

Pri obravnavanju kandidatov oziroma kadrovskega vprašanja v zvezi z zbori proizvajalcev smo pazili, da bi se ne nabralo preveč direktorjev in da bi v zborih proizvajalcev ne bilo premalo delavcev.

V predvolilni akciji nam gre predvsem za politično aktivizacijo. V ta namen smo najprej predvideli sestanke Socialistične zveze, ki naj izkristalizirajo svoje predloge kandidatov, njena dolžnost pa je tudi, poskrbeti za kvaliteto in sklepčnost zborov volivcev. Seveda smo pri tem poudarili, da je naloga Socialistične zveze, sodelovati pri izbiri kandidacijske komisije, ki bo na zborih volivcev razpravljala o kandidatih in je od njene izbire mnogo odvisno, kakšne kandidate bomo imeli.

IZ RAZPRAVE PO REFERATU TOVARIŠA MIHE MARINKA

Po referatu tovariša Mihe Marinka se je razvila razprava, v kateri so govorili tovariši Jože Potrč, Vlado Majhen, Janez Vipotnik, Stefan Pavliš, Miloš Ledinek in Albert Jakopič.

Dr. Jože Potrč je med drugim dejal, da je na zborih volivcev slišati konstruktivno razpravo, da glede davkov kritizirajo samo neurejen kataster, pa politiko taks. Upravičene pritožbe ljudi zadevajo tudi trgovsko mrežo in hočejo n. pr. vedeti, kako pride do tega, da je odkupna cena nekega artikla 10 dinarjev, potrošnik pa plača zanj 20 do 24 dinarjev. Kmečkemu prebivalstvu je treba obrazložiti vsaj osnovne pojave naše demokratične politike, saj je cela kopica vprašanj, na katera hočejo ljudje odgovore.

V mariborskem okraju večja povezava med občinami in podjetji

Tovariš Vlado Majhen je govoril o politični situaciji v mariborskem okraju. Dejal je, da se je na terenu pojavila razprava o tem, češ da so nekatere občine prišle k močnejšim središčem, kjer čutijo večji red in pritisek glede pobiranja davkov. V tovarnah je v prvem polletju letošnjega leta močno izšlo vprašanje premiranja, o katerem je mnogo govora. Nekaterim se premije zdijo previsoke, čeprav so prej za premije v pravilniku glasovali. Bila je tudi upravičena kritika, ki je obravnavala preširoko premiranje. Nekatera podjetja so namreč dajala premije

tudi delavcem na administrativnih delovnih mestih, kjer ni proizvodnje. Kritika se nanaša tudi na delitev dohodka.

V podjetjih je, kar zadeva volitve, zelo veliko zanimanje za občinske zborove proizvajalcev. Videti je, da je večja povezava med občinami in podjetji. Če greš v katerokoli komuno, vidiš, da so se komune lotile dela, saj so skoro vse kmečke občine obnovile šolske zgradbe, ki že 15 let niso bile popravljene. Kmetje čutijo, da je komuna mnogo storila zanje.

Glede kandidatur za bodoče odbornike bi lahko dejal, da se v predpripravi kaže orientiranost na več kandidatur. Ljudje namreč nečejo ene same kandidature. Pri volitvah bodo bržčas lokalistični spori zaradi odbornikov, ker se je teritorij občin tako povečal, da pride v sklop velike enote več vasi in zasekov. V predvolilnem delu je treba jasno povedati, da ne gre za lokalne stvari in je treba zato lokalizem odpravljati. Proti temu lokalizmu bo treba poudarjati važnost krajevnih odborov, kajti ni važno samo, koga bodo dobili v občinski odbor, ampak tudi, kdo bo v krajevnem odboru.

Pri kadrovski politiki nam pravzaprav dela največje težave nujna potreba, da moramo dobiti v forumu, ki so družbeno najbolj važni in ki zahtevajo ponekod tudi določeno specializacijo, ustrezne ljudi. Po mnenju tovariša Majhna tu ne bo šlo brez

dogovarjanja. Če občine pošljejo, kar hočejo, bo okrajni zbor takšen, da bo zelo težavno postavljati svete, ki pa imajo veliko odgovornost. Težave torej dela sedaj še vprašanje dosega dobrega socialnega sestava in pravilne izbire ljudi, ki jih bo treba kot delegate pritegniti iz občin v okrajne zборе. Občine so se teh vprašanj zelo resno lotile in se trudijo, da bi dosegle najboljšo vskladitev.

Čimveč se posvetovati s posamezniki in organizacijami

O izbiri kandidatov za volitve v občinske zborove je med drugim govoril tudi tovariš Janez Vipotnik. Dejal je, da morajo občinski odbori SZDL sestaviti nekatere programe, kakšni ljudje naj predstavljajo bodoče občinske ljudske odbore, da bodo kos nalogam, ki so pred njimi. Izredno važno je, posvetovati se s čimveč ljudmi in organizacijami, zlasti osnovnimi organizacijami SZDL, ki naj dajo svoje predloge. Pri tem gre seveda tudi za sodelovanje sindikalne in mladinske organizacije, pa tudi delavskih svetov in drugih organov našega mehanizma na področju družbenega upravljanja, ki naj prispevajo svoj delež k čimboljšešemu kadrovskemu sestavu bodočih ljudskih odborov. S tako pripravljenimi predlogi bo SZDL prišla na zbor volivcev in tam zastopala svoja stališča ter branila svoje kandidate.

Tovariš Vipotnik je dejal, da že sedaj ugotavljamo nekaj zanimivih pojavov v predvolilnem

delu. Tako se n. pr. občinske organizacije SZDL malo zanimajo za nove organe pri bodočih ljudskih odborih — za zbor proizvajalcev. Nasprotno pa na drugi strani opažamo, da je v delovnih kolektivih zelo veliko zanimanje

Pozitivne rezultate o delu zborov proizvajalcev okrajnih ljudskih odborov prenesti na občine

Tovariš Stefan Pavliš je v svojih izjavah dejal, da je treba pozitivne izkušnje, ki smo jih dobili v dosedanjem delu zborov proizvajalcev okrajnih ljudskih odborov, prenesti sedaj na občine in o njih govoriti na volilnih sestankih. Zbori proizvajalcev po okrajih so v zadnjih letih napravili ogromen korak naprej in v veliki meri pomagali pri razvoju našega gospodarstva. V mariborskem okraju so posamezni odborniki v zboru proizvajalcev preveč ozko gledali na nekatere stvari in mnogokrat zastopali samo lastno podjetje. Vzrok je bil v tem, da so bili največkrat premalo gospodarsko razgledani, saj so poznali samo problematiko svojega podjetja.

Drugi vzrok za ožino razumevanja je treba iskati v tem, da so v zboru proizvajalcev, kar je videti paradoksalno, bili izvoljeni marsikje izvečne nameštenci, ki so premalo poznali samo proizvodnjo, oziroma niso bili seznanjeni z našo celotno problematiko. Značilno je tudi, da včasih kar po dve leti ni nihče poročal delavskemu svetu o delu zborov proizvajalcev. Vse te izkušnje nam morajo biti v opozorilo, da se bomo pri zborih proizvajalcev

občinskih ljudskih odborov izognili pomanjkljivosti.

Na koncu svojega govora je tovariš Pavliš spregovoril tudi nekaj besed o izvolitvi žensk. Predlagal je, naj bi tam, kjer kandidira dobra ženska, ne dali sokandidata. Po navadi so namreč ženske zelo skromne in ne kandidirajo radi. Tam, kjer kandidira dobra ženska, naj kandidira sama ali pa naj ima žensko za sokandidatkinjo, ne pa moškega.

»Nosilci celotnega predvolilnega dela so občinski politični forumi,« je začel svojo razpravo tovariš Miloš Ledinek. »Zavedajoč se tega, smo izvršili nekatere priprave. Z občinskimi odbori SZDL murskosoboškega okraja smo imeli posvetovanje in se pogovorili o uspehih in pomanjkljivostih družbenega upravljanja na področju našega okraja. Napravili smo analizo dosedanjega dela ne samo v občinskih organih in organizacijah, ampak tudi v okrajnem merilu.

Na sestankih po vaseh je treba zlasti obrazložiti prihodnje delo zborov proizvajalcev v občinskih ljudskih odborih, ker marsikomu ni jasno, kaj bodo delali zbori proizvajalcev.

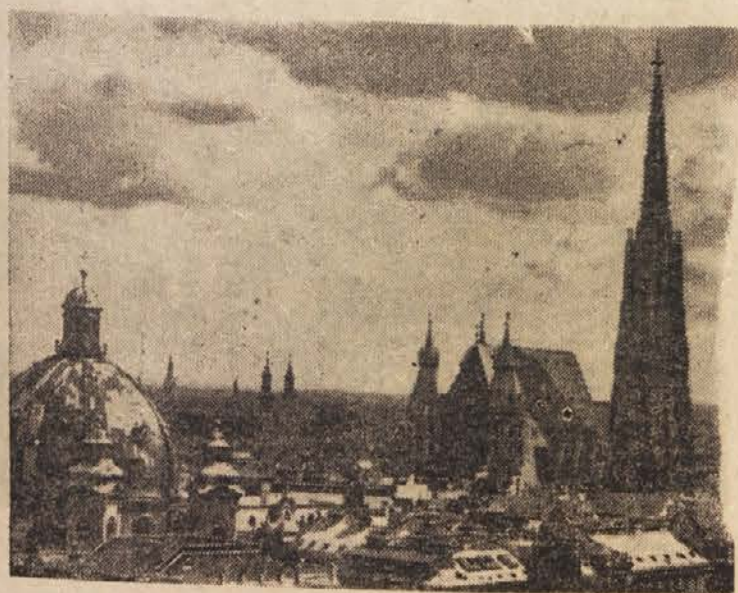
Nekatere podrobnosti iz predvolilne dejavnosti v koprskem okraju

Zadnji je govoril v razpravi tovariš Albert Jakopič, ki je podal dokaj podrobno analizo političnih in gospodarskih razmer v koprskem okraju. Glede predvolilnih priprav so se v tem okraju predvsem osredotočili na politično delo, zlasti spričo velikih nalog, ki so pred njimi.

Glede same organizacije volitev so v koprskem okraju sklenili, naj ima vsaka vas svoje volišče, ker bodo tako imeli politični organi boljši pregled nad samimi volitvami, drugič pa je treba omogočiti ljudem, da bi prišli na volišče v najkrajšem času. Važna naloga Socialistične zveze je v tem, da organizira čimveč volišč in na čimlažji na-

čin omogoči prebivalstvu opraviti njegovo državljansko dolžnost. Kar zadeva vsebinsko plat volitev, bodo aktivisti na predvolilnih zborih podali pregled rezultatov dveletnega komunalnega sistema. Tako bodo imeli vsi politični aktivisti dobro osnovo za razpravo o tem, kar smo dosegli, kar se lahko doseže in kako bomo to dosegli. Poudarek so dali zlasti na gospodarjenje samih občin in na pridobivanje dohodkov, pred njimi pa stoji vrsta nalog, za katere menijo, da jih bo lažje izvršiti, če bodo ljudem temeljito pojasnili še nerazjasnjene vprašanja in seveda tudi način, kako naj bi te naloge izpolnili.

Pogled na Dunaj s katedrale sv. Štefana

SVININA PROTI GOVEDINI

Državljanska zavest Francozov na hudi preizkušnji — Gaillardovi računi

(Od našega stalnega dopisnika)

Pariz, septembra
Gospod Dupont se je vrnil z dopusta in ko je spet oblekel svojo mestno obleko, je iz navede pretilpal žep: v njem ni bilo nič razen računa za poslednji obed, ki ga je v zelo skromni restavraciji uporabil pred odhodom na poštice. Gospod Dupont je z očmi bežno preletel številke:

15 frankov . kruh
230 frankov . goveji zrezek
40 frankov . merica piva
To zneso 285 frankov, z napitnino vred pa 320. Datum: 20. julij. Gospod Dupont je, zmečkal papirček in tesno mu je postalo pri srcu, ko je ugotovil, da mu je do konca meseca ostalo le še za deset obedov. Račun je ležal v košu za papir do večera. Zvečer ga je gospod Dupont pobral, ga skrbno poravnal in pometal z novim računom:

20 frankov . kruh
290 frankov . goveji zrezek
60 frankov . pivo
Z napitnino vred skupaj 420 frankov. Datum: 20. avgusta. Natančno mesec dni pozneje.

Gospod Dupont je računal na pamet, računal je s svinčnikom, prešteval je svoj denar, skrbno zložen v denarnici, in spet računal, a brez najmanjšega uspeha: znesek, ki ga je naračunal na papirju, je bil znatno večji od vsote, ki jo je naštel v svoji denarnici. Se na kraj pameti mu ni prišlo, da bi črtil biftek in ga zamenjal s cenejšim svinjskim kotletom. Za Francoze je meso samo govedina, svinjino pa jedo največjemu kot predjed. Skratka, gospod Dupont je bil v neresljivi položaji in v takem ga moramo zapustiti, naj si pomaga kakor ve in zna. Sicer pa je nekdo drug računal namesto njega in zanj.

OPERACIJA SVINJSKI KARÉ

Gospod Felix Gaillard, finančni minister Bourges-Maunoury-jeve vlade, je isti račun, nad katerim si je zaman belil glavo gospod Dupont, spremenil takole: namesto »biftek« je napisal »svinjski karé« in zraven ceno: 220 frankov. Nato je znižal ceno kruha na 15 frankov, tako kot je bilo julija, namesto piva je vstavil vino, prav tako ni pozabil znižati napitnine za 5 frankov in račun iz julija je postal povsem enak tistemu iz avgusta. Gospod Gaillard si je zadovoljno pomel roke. Da bi spravil v ravnotežje proračunske možnosti gospoda Duponta, je moral Felix Gaillard izbrati izmed dveh možnosti: ali da zniža cene govedine in teletine za toliko, da bi bile enake cerlam v juliju, ali pa da dovoli podražitev mesa, ki ga ima povprečni Francoz najrajši, in ga tako prisili, da se odloči za meso druge vrste. Francija je lani uvozila za več kot 10 milijard frankov mesa. Glede na nedavno devalvacijo franka bi se ta vsota v letu 1957 avtomatično povečala na 12 milijard. Ker pa je Gaillard preračunal devalvacijo tako, da mora Francija več izvažati in omejiti uvoz, je prvo možnost takoj zavrgel. Francozi naj jedo svinjino; čim več svinine, tem manj govedine in teletine!

GONJAC MISLI ENO, MULA PA DRUGO

Felix Gaillard bo imel v boju, ki ga je bil napovedal, opraviti z dvema močnima sovražnikoma: z gospo Dupont, ki ve tisoč in en recept, kako pripraviti govedino, teletino in ovčje meso, na pripravo svinjine pa se kaj slabo spozna, in z močnim združenjem mesarjev. Njegovi zavezniki p- so patriotizem Francozov in njihove državljanske vrline. In njih je treba znati vzbuditi in ki utegnejo — kar sicer ni prav nič go tovo — prevladati njihove navede, ter združenje izdeloval- klobas, se pravi svinjskih mesa- lev, ki je nesorazmerno slabot- nejše od pravih mesarjev, in ob- tejših, ki prodajajo meso — kar

pomeni vse vrste mesa razen svinjskega.

Francozi so sladokusci v vsakem oziru. Tudi peš ne hodijo radi; skoraj vsak peti Parižan ima svoje motorno vozilo. Vendar pa avtomobilska industrija, ki je lani dosegla za 450 milijard frankov prometa, daleč zaostaja za industrijo mesa. Francozi predvsem radi dobro jedo. V lanskem letu je bila industrija mesa v letnem prometu na prvem mestu — 800 milijard frankov! Lani je prišlo na vsakega Francoza 53 kg mesa (pred vojno samo 40 kg). In vtem ko pojé Nemec povprečno 2 kg teletine na leto, jo pojé Francoz štiri in polkrat več, govedine pa celo 23 kg. Razen tega so Francozom po volji samo plimeniti deli govedine in teletine. Ostalo namenijo za izvoz.

Te številke ne bi delale ljudem iz vlade sivih las, če bi ustrezale proizvodni zmogljivosti. Toda bogata Francija, katere pašniki nudijo odlično živinsko krmo, mora uvažati govedo in teleta. Hkrati prideluje več pšenice in sladkorne pese, kot ji je potrebno, in ju prodaja na tujem

(Od našega dopisnika)

Dunaj, septembra
Preden so se vsi ministri vrnili z dopustov in se lotili aktov, ki leže po miznicah na Ballhausplatzu in zajo rešitve, je avstrijsko po- čno življenje pretreslo nekaj čjih dogodkov: nenadna odstranitev afera »Gräf & Stift«, ÖVP- vski »občinski puč« v nižje- avstrijskem mestecu Krems in ozezen zveznega kanclerja Raaba. Afera »Gräf & Stift« se je za- čela pred dvema letoma. Takrat je socialistična mestna uprava zvišala tramvajsko vozno, kar je nudilo dovolj priložnosti, da desničarski krogi na čelu z ÖVP začno eno izmed običajnih kam-

panj proti socialistom in ÖGB (Avstrijsko sindikalno združenje). Ker je socialistična stranka dobro organizirana in ker je bilo član- stvu dovolj jasno razloženo, da se zvišanju tramvajске vozne ni bilo moč izogniti, do pričako- vanih stavk ni prišlo. Le v avto- mobilski tovarni »Gräf & Stift« so v znak protesta proti zvišanju tramvajске vozne izstopili iz sindikalnega združenja trije de- lavci. Kasneje se je izkazalo, da do tega izstopa ni prišlo brez vpliva lokalne organizacije ÖVP in od nje podpirane miniaturne sindikalne frakcije ÖAAB. Vse- kakor je tovarniški odbor ÖGB takoj nato zahteval od lastnika podjetja, da vse tri renegate od- pustijo. Ker se ta spočelka ni hotel ukloniti, so delavci zagrozili s stavko. Sele na to grožnjo je vod- stvo tovarne tiste tri delavce od- pustilo. Brž ko se je to zgodilo, so prizadeti vložili tožbo, sklicu- joč se na tako imenovani »Anti- Terror-Gesetz«, zakon, ki prepo- veduje delavskim organizacijam poseg v personalne zadeve pod- jetij. S tem pa je zadeva dobila politično obelodje in pristala na prvih straneh desničarskih časopisov.

SPREMENITI NJIVE V PAŠNIKE...

Felix Gaillard se je odločil, da bo te čudne številke postavil na bolj razumno in smiselno pod- lago. Zajamčena cena pšenice je zmanjšana za 150 frankov za me- trski stot, za povečanje živinske- ga sklada pa je bilo napovedanih 10 milijard frankov subvencij. Toda da bi spremenili njive v dobre pašnike, bi bili potrebni vsaj dve leti. Spremeniti kmeto- valca v živinorejca pa bi trajalo še več časa. Francoza je treba potemtakem pripraviti do tega, da bo ta čas, dokler se ne bo po- večal živinski sklad, jedel svin- no, kmeta pa do tega, da bo po- stal živinorejec. Bogdan Pešić

Bogdan Pešić

Mali avtomobili osvajaio ZDA

Ameriška industrija pa gradi čedalje večje, močnejše in dražje avtomobile

(Od našega stalnega dopisnika)

New York, septembra
Do konca tega leta bodo uvozili v ZDA še skoraj 200.000 malih, ekonomič- nih in cenjenih avtomobi- lov evropske proizvodnje, kar pomeni, da se bo njihov uvoz na ameriški trg, ki se je začel leta 1950, letos povečal v primerjavi z lanskim letom za 100%.

Dve sto tisoč nemških Volks- wagnov, britanskih Fordov, italijanskih Fiatov in drugih avtomobi- lov z onstran Oceana pa je samo kapljica v morju avtomobi- lov, ki jih proizvajajo ameriške tovarne. Samo v prvi polovici te- ga leta so v Ameriki izdelali štiri milijone avtomobilov. Pa vendar od leta 1954 naprej čeda- lje bolj narašča uvoz malih evropskih avtomobilov. Kljub vsem omejitvam in transportnim stroš- kom so uvozili leta 1954 v ZDA 32.403 nove evropske avtomobile, leta 1955 že 58.460 (80% več), leta 1956 — 98.187 (68% več), le- tos pa kar za 100% več.

Anketa nekega poslovnega časopisa je ugotovila, da je 94% sedanjih lastnikov malih evrop- skih avtomobilov tako zadovolj-

nih z njihovimi kvaliteta, da jih bodo tudi za naprej kupovali. Ti avtomobili so namreč praktič- ni, ker so majhni, medtem ko so ameriški osebni avtomobili pre- cej veliki. Polovica sedanjih last- nikov malih evropskih avtomobi- lov pravi, da jih je kupila zato, ker so ekonomični, 20% jih je kupilo zato, ker jih je lahko upravljati, 19% zato, ker so ce- nejši in samo 3% zato, ker se razlikujejo od ameriških, ker so nekaj nenavadnega, novega.

Zakaj narašča uvoz evropskih avtomobilov v ZDA kljub visoki ameriški avtomobilski proizvodnji? Predvsem gre za ceno. Samo dve vrsti ameriških avtomobilov sta cenejši od 2000 dolarjev, vsi drugi so dražji. Medtem pa pro- dajajo Renaultove Dauphine, Volkswagne, Fiato, britanske For- de in češke Skode na ameriškem trgu po okrog 1500 dolarjev. Razen tega so vsi ti avtomobili bolj ekonomični. Ameriški avtomobili potrošijo več goriva kot pa evropski. Dosežejo zato malo večjo hitrost, toda to ni toliko važno, ker lahko tudi mali evropski av- tomobili hitreje vozijo kakor do- voljujejo prometni predpisi. Raz-

lika je tudi v teži avtomobilov: evropski so težki od 600 do 1100 kg, ameriški pa tudi po 1500 kg. Ameriški imajo sicer več sedežev — šest namesto štiri. Vendar pa se zdi, da to tudi za Američane ni več odločilni raz- log.

Dve izmed ameriških avtomobi- lskih tvrdk, Studebaker in Nash (Rambler), sta se odločili znižati ceno svojih avtomobilov. Druge velike tvrdke, kot Ford, General Motors in ostale pa bodo šle drugo pot. Leta 1958 bodo poslane na trg večje, trpežnejše, luksuznejše avtomobile s še moč- nejšimi motorji in bolj aerodina- mičnih oblik. Na ta način name- ravajo uspešno konkurirati evropskim avtomobilom. Menijo namreč, da so tehnične novosti za ameriške kupce še zmeraj pri- vlačnejše kot pa nižje cene, med- tem ko v Detroitu zatrjujejo, da bi uvedba proizvodnje malih av- tomobilov, podobnih evropskim, veljala okrog 250 milijonov do- larjev (z vsemi načrti in pre- orientacijo v proizvodnem pro- cesu). Ker pa se ameriški kupci čedalje bolj zanimajo za cenejše avtomobile, je že mnogo avtomobi-

lskih družb sklenilo razne po- godbe z evropskimi tvrdkami in začelo razen svojih prodajati tudi njihove avtomobile.

Na drugi strani je sindikat avtomobilskih delavcev zahteval, naj avtomobilске družbe pocenijo svoje avtomobile, ker so profiti teh družb previsoki, razen tega pa vpliva podražitev avtomobilov na naraščanje inflacije. Predsed- nik tega sindikata Reuther je predlagal, da bi se sindikati v tem primeru odrekli zahtevam po večjih plačah. Za ta predlog pa družbe niso pokazale navdušenja. Drži prav gotovo eno: živ- ljenjski stroški povprečnega Ame- ričana iz dneva v dan naraščajo, kar se dogaja sicer tudi v mno- gih drugih deželah, ki jim preti inflacija. Tako se mala tema o bodoči proizvodnji velikih ali malih avtomobilov simptomatično razrašča v dosti bolj zapletena razmišljanja o trajnosti konjunk- ture, o odnosih dela in kapitala, o ohranitvi tega ali onega tržišča, o inflaciji z vsemi njenimi mo- rebitnimi posledicami in o priza- devanjih, da ne bi prišlo do krize.

Blagoje Lazić

sto meščanov, torej »ljudstvo« (v resnici so bili to samo izbrani člani ÖVP) razpustil občinski svet in razpisal nove volitve. V debati je šlo za kredit v višini 10 mili- jonov šilingov, ki ga namerava Krems najeti pri državni banki. Ta denar bi naj po načrtih ÖVP uporabili za širokopotezno adap- tacijo velike vojašnice. S tem bi Krems »pridobil na pomenu« in si razen tega zagotovil stalen vir dohodkov s strani garnizije, ki bi jo nastanili v obnovljeni vojaš- nici. Tudi SPÖ je za to, da se kredit najame — toda ne za po- pravilo vojašnice, temveč za grad- njo stanovanj. Ker je temu argu- mentu težko oporekati, se je ÖVP odločila za »direktno demokra- cijo«: ponovne volitve naj odlo- čijo, katerega izmed obeh pro- jektov je treba izvesti. Ker je se- stava prebivalstva taka, da že naprej zagotavlja zmago ÖVP na teh volitvah, je jasno, da gre pri tem za preprost političen mane- ver: optični učinek »ljudske vo- lje« naj zakrije socialistične argu- mente in pripelje ÖVP do zaže- lenega cilja. Dejstvo, da sta se v tem boju znašli SPÖ in KPÖ v istem taboru, je v sedanji politi- čni atmosferi zadosten vzrok, da bodo za »vojaški projekt« glasovali tudi tisti pripadniki desnice, ki v konkretnem pri- meru soglašajo s socialisti.

Dokaj živčno je ÖVP reagirala na nenadno bolezen svojega šefa in zveznega kanclerja ing. Ju- liusa Raaba. Zaradi okvare mo- tornih živčnih centrov je nasto- pila pri kanclerju delna ohromi- tev desne noge, nakar se je mor- al zateči v bolnišnico. Čeprav so zdravniki mnenja, da Raabova bolezen ni resnega značaja in da bo kmalu lahko zapustil bolniško postelj, je v centrali ÖVP na Kärntnerstrasse zavladala globo- ka zaskrbljenost. Ing. Raab je centralna osebnost ne samo stran- ke, temveč celotnega avstrijskega političnega življenja. Če bi se moral odpovedati politični dejav- nosti, bi se vpliv desnice v av- strijskem javnem življenju ob- čutno zmanjšal in tudi v stranki sami bi prišlo do nesoglasij in frakcionstva. Že v bližnji bo- dočnosti so ga čakale težke na- loge: koalicijska debata okrog konkordata in državnega prora- čuna ter važni politični obiski v Moskvi, Beogradu in Skandina- viji. Njegova odsotnost bi pome- nila precejšno oslabitev desni- čarske linije. ÖVP namreč nima osebnosti, ki bi se po razsodnosti in političnem vplivu lahko merila z ing. Raabom.

Slavko Fras

Walter Reuther, predsednik sindikata ameriških avtomobilskih delavcev

Oslo, avgusta

PISMO S SEVERA

Vedri, sončni Oslo

Oslo je poleti v svoji veselosti in razigranosti vzhval kakor fant v pu- berteti. Pravijo, da je pozimi mi- ren hladnokrven, dobro ohranjen tihi stariček, ko pride poletje, ki zmeša vsem Norvežanom glave, pa postane razigran mladenič. Sonce je največja privlačnost te dežele. Ko posije toplo sonce, prireajo v Oslo prave parade in vse prevzame festi- valsko razpoloženje. Tedaj v mestu kar mrgoli belih klobukov in čepic, pestrih oblek, sončnikov in črnih naočnikov. Iz- ložbena okna so polna kopalnih oblek in krem proti sončnim opeklinam. Kavarni- nari postavijo pestre sončnike in mi- na hodnike, kopalnišča delajo s polno paro. Ljudi nič ne ovira, če se vreme kdaj pa kdaj poslabša, če je hladno ali če nekaj časa dežuje. Zgodi se, da človek v parku drgeta od mraza, kopalci pa vztrajajo v vodi. Ljudje se kopljejo tudi v septembru. Seveda je videti v mestu malo zagorelih ljudi. Tu postanejo ljudje po »praženju« soncu nekako rdečkasti.

Po številu prebivalcev Oslo ni večji od Beograda, po prostoru pa je eno največjih mest na svetu. Razen ozgega središča je to pravzaprav velik gozd, poln lesenih hiš, med katerimi stoje v poletnih mesecih letne mizice in stoli. V vseh turističnih krajih mrgoli avtomobilov, v gozdovih in ob potokih pa lovcev in ribičev. V zalivu pred mestom se pozibava na stotine ja-

drnic, kot da te je zanesla pot na Azurno obalo.

V zadnjih petindvajsetih letih se je ta dežela tako zelo spremenila, da ni skoraj prebivalca, ki ne bi imel vsaj bicikla, treba dolgočasiti. Začneš lahko s staro če že nima motornega vozila. Ob nedeljah se pomikajo iz mesta dolge kolone izlet- nikov v pristo naravo. V vsakem parku stoji klop pri klopi in če je vreme količ- kaj ugodno, so vse zasedene. Vsi ljudje so obrnjeni proti soncu. Celo kadar hodijo po ulicah, se po možnosti ozirajo proti soncu. Trgovine so polne banan, datelinov, pomaranč, limon, kokosovih orehov, ja- bolj, hrušk in jagod. Sadje je seveda uvo- ženo, vzdušje je za zares tropično. Nor- vežani so prepričali o svojem toplem, sončnem poletju ne samo sebe, marveč tudi tujce. Na tisoče Francozov, Ameri- čanov, Nemcev, Holandcev, Italijanov in Špancev hodi po ulicah. Tujci pač prin- ašajo devize in so tudi na Norveškem dobrodošli.

Ze na letališču me je carinik vprašal ali imam tujo valuto, in ko sem mu od- govoril, da imam nekaj ameriških dolar- jev, mi je rekel: »Oprostite«. Ni me vpra- šal, koliko jih imam in zanimal se tudi ni, zakaj jih nameravam potrošiti. Glavno je, da jih prineseš v deželo. Oslo da vsake-

mu vizum v desetih minutah. Kar izvo- lite, pridite in pustite v mestu čimveč tuje valute. Na Norveškem lahko vidiš marsikaj, pa tudi v Oslo se človeku ni- česar dolgočasiti. Začneš lahko s staro slavo — Vikingi. Na polotoku Biday stoje v belih dvoranah črne nizke in elegantne ladje iz 9. stoletja, na katerih so drzni predniki teh mirnih, discipliniranih držav- ljanov pluli po južnih morjih na osvaja- lne pohode. Človek kar verjeti ne more, da s temi kakih 10 metrov dolgimi ladjami pluli tako daleč. Blizu muzeja vikinških ladij, ki so jih našli v bližini fjorda Oslo, stojijo norveški etnografski muzej, v kate- rem je razstavljenih v naravni velikosti 150 originalnih lesenih poslopj, prene- senih sem iz vseh krajev Norveške. Med njimi je tudi srednjeveški norveški gradčič z značilno arhitekturo iz 8. stoletja.

Najbolj pa so Norvežani ponosni na svoje polarne raziskovalce in njihove ladje. Polarno ladjo »Fram«, znano iz Nansenove, Sverdrupove in Amundsenove odprave v polarne kraje, so prenesli na- kopno in zgradili nad njo muzejsko po- slopio. V njem so razstavljeni instru- menti, orodje, obleka, orožje in osebni predmeti raziskovalcev. Razen tega vidiš človek v Oslo še eno privlačnost — namreč

Kon Tiki. Kon Tiki je dokazal, da so so- dobni Norvežani dostojni nasledniki tra- dicije dežele smelih raziskovalcev. Juna- stvo mladih Norvežanov, ki so prispeli iz Peruja na otoke Polinezije na preprostem splavu, da bi dokazali eno izmed svojih zgodovinskih tez, je postalo stvar narod- nega ponosa. V tem vseskozi sodobnem muzeju je splav Kon Tiki, narejen iz hlo- dov in vrvi.

Norvežani ti pokažejo vse, kar imajo. V vsakem parku vidiš spomenike Nanse- na, Amundsen, Ibsena, Björnsona in deseti- ne drugih. Trgovine so polne stiliziranih narodnih ročnih del. Če gledaš Oslo s hriba Ekberg ali s smučarske skakalnice Holmenkollen, ki je Meka vseh smučar- skih skakalcev sveta, je videti veličasten. Čeprav so ljudje v njem tihi, absolutno tihi, v tramvaju, v kavarni, restavraciji, podzemeljski železnici, na klopi in celo na kopalnišču, čeprav je Oslo mesto tišine, je vendar vedro. V dveh dneh nisem videl v njem nobenega policaja. Prometni sig- nali so avtomatični in nihče jih ne nad- zuruje. Vendar pa hodijo ljudje čez ulice samo po rumenih črtah; tramvaj in avto- sari voziyo natanko po voznem redu. Ni- busi voziyo gneče, nikjer v vrsti stoječih ljudi, nihče ni nervozen, vsi delajo po- časi, toda za naše pojme nedosegljivo so- lidno. Nikjer ne vidiš v mestu beračev, ne bosih ali raztrganih ljudi, celo neobri- tih ali ljudi v zmečkanih oblekah bi za- man iskal v tem mestu. Živko Milčič

V novi šoli - stari zvonci

Začetek pouka smo spet pričakali brez nekaterih učnih knjig — Zakaj so se podražile šolske potrebščine?

Z začetkom šolskega leta so prišle tudi nove skrbi za dijake in za starše. Proti se morajo zopet učiti in pisati domače naloge, drugi pa drugače čutijo, da so prenehale počitnice.

Precejšnjo skrb in velik izdelek predstavlja za starše nakup novih knjig in šolskih potrebščin. Letos starši gotovo niso razveselile znižane cene knjig in šolskih potrebščin. »Tisoč tri sto dinarjev sem plačala za šolske potrebščine za sina in še nisem kupila ošega,« nam je potožila neka mamica. Zakaj tolikšno povzihanje cen?

ZAKAJ SO NARASTLE CENE ŠOLSKIM POTREBŠČINAM?

Pri Državni založbi so nam povedali: »Res je, da so se podražile šolske potrebščine in tudi učila. Za to pa so krivi le proizvajalci — saj so cene zvezkov in proizvodov iz lesa (ravnala in podobno) kar za 10 do 15% višje. To podražitev so proizvajalci sicer utemeljili s tem, da je letos dražja električna in da so tudi plače uslužbencev višje — menimo pa, da bi bile cene njihovih proizvodov lahko le nekoliko nižje. Cene ostalih šolskih potrebščin pa so ostale iste.«

PRI POUKU TUDI LETOS — S SVINCNIKI V ROKAH

Tudi profesorji in dijaki letos niso zadovoljni. Šolskih učbeni-

V petek zvečer se je v nabito polni dvorani Obrtniškega doma zbrala vsa ljubljanska frizerska elita. Zagrebška Tovarna kozmetičnih izdelkov »Neva« je pokazala svoja najnovejša kozmetična sredstva za barvanje in mazanje las. Ko so na modelih pokazali učinke novih kozmetičnih sredstev, so gledalci izkazali italijanskim in našim frizerjem, kakor tudi izdelkom tovarne s ploskannjem polno priznanje.

Moderen, higieničen obrat

V Gornji Radgoni je bila moderna klavnica zelo potrebna

Muropolci se bavijo z živinorejo, zato se je že nekaj let kazala potreba, da se razširi in modernizira klavnica v Gornji Radgoni. Že več kot pred letom dni je začel delovati kolektiv klavnice preurejeni prostor, tako da zdaj klavnica ustreza vsem sodobnim zahtevam moderne obrata. Uredili so poseben transporter, ki prenaša zaklano živino v določene prostore. V novi hladilnici je prostora vsaj za 15 ton mesa. V njej je tudi deset kadi, v katerih kvasijo meso za predelavo. V novo zgrajeni čvarni budo lahko nemoteno obdelovali čreva, ki so tako potrebna mesni industriji. Razen vseh

modernih naprav za delo pa niso pozabili na delavce. Zanje so uredili kopalnico s prhami, umivalnico, garderobo in delovno sobo. Iz odpadnega gradbenega materiala pa so zgradili novo dvorano, ki jo bo uporabljala prekaljevalnica.

Zmožljivost radgonske klavnice je kar precejšnja. Lani so predelali v mesne izdelke več kot 8000 glav živine. Zdaj izdelujejo 14 vrst raznih mesnih izdelkov, ki so znani po vsej Sloveniji, pa tudi izven meja naše države. Za modernizacijo obrata je podjetje porabilo 15.000.000 dinarjev, leti pa bodo kmalu povrnjeni.

IZ ZDRAVSTVENE SLUŽBE TRBOVELJSKEGA OKRAJA

Razmerje 1:4297 res ne ustreza

V kratkem bo izšla knjižica pod naslovom »Zdravstvena služba v okraju Trbovlje za leto 1956«. Želja Okrajnega higienskega zavoda, ki je to knjižico sestavil in založil ob pomoči prispevkov podjetij in ustanov, je prikazati naši javnosti delo zdravstvenih ustanov v trboveljskem okraju, hkrati pa tudi opozoriti na precej perečo problematiko zdravstvene službe. Še pred izidom hočemo posredovati nekaj skopih podatkov in ugotovitev iz te knjižice, ki bo gotovo zanimiva, ne samo za zdravstvene delavce, temveč dober pripomoček vsem javnim delavcem za boljši pogled v razmere tega okraja.

NA ENEGA ZDRAVNIKA 4297 PREBIVALCEV

ZDRAVSTVENA POSREDOVANJE LENOST ŽENA JE NIZKA

V okraju Trbovlje, ki ima 116.000 prebivalcev, deluje le 27 zdravnikov, kar pomeni, da pride na enega zdravnika 4297 ljudi (republiško povprečje je 1291 na zdravnika). Iz tega lahko sklepamo, kako obremenjeni so zdravniki in kako nujen je dotok novih moči. Še slabše je glede števila farmacevtov, saj jih je le 8, od tega odpade na vsakega 14.500 ljudi (rep. povpr. 5642). Primanjkuje tudi srednjega kadra, saj sta industrijski občini Zagorje in Hrastnik celo brez medicinske sestre. Pomankanje zdravstvenega osebja je torej očitno. Rešiti bi ga morali s primerno štipendijsko politiko in propagando za poklice zdravstvene stroke med dijaštvom. Dejstvo je, da se za poklice odloči najmanj abiturientov brežiške in trboveljske gimnazije.

V letu 1956 je bilo na 2234 živih tudi 43 mrtvorojenih otrok ali 2% na 100 živorojenih. Vzrok za to moramo iskati v zelo nizki udeležbi nosečnic v posvetovalnicah, saj še do zdaj 80% žena ne išče v njih strokovnih nasvetov. Tudi številni splavi, ki so v okraju pravi socialno-medicinski problem, gotovo pripomorejo k temu številu. Za nizko zdravstveno prosvetljenost žena je krivo pomankanje kadra. S pripravljenostjo žena, naj bi se zatekale po pomoč v kontracepcijsko ambulanto, ki deluje že tudi v Trbovljah, bi gotovo znižali množično splavljanje in bi žene obvarovali vseh hudih posledic, ki jih prinašajo splavi. Zaščita matere in otroka je najboljše organizirana v Trbovljah, medtem ko je v Brežicah rodilnost najvišja, pa sploh nimajo

ne bomo materialno dovolj podprli. Začetek letošnjega šolskega leta pa je v tem pogledu razočaral vzgojitelje, starše, predvsem pa dijake srednjih šol, ki bodo morali zaradi pomankanja učnih knjig tudi letos zapisovati predavanja po nareku.

Prav tako pa se je treba zamisliti tudi ob podražitvi šolskih potrebščin, ki je zlasti v družinah z več otroki več kot občutno. Navajanje, da so vzrok podražitvi dražja električna energija in povečane plače, je pač vse prej kot prepričljivo.

PREGLEDNICE Z AVTORJI IN TISKARNAMI

»Mi bi izdali vse učbenike, če nam ne bi delali težave avtorji in tiskarne,« so nam pojasnili pri Državni založbi Slovenije. »Še do letos nam ni nihče napisal učbenikov za zgodovino za višje razrede gimnazij. Nekateri profesorji so nam sicer obljubili, da jih bodo napisali, pa iz vsega tega ni bilo nič. Učbenika za filozofijo ni in ga verjetno tako kmalu tudi ne bo. Podobno je tudi z učbenikom za umetnostno zgodovino. Opisna geometrija je v tisku že pol leta in je še postavili niso. Letos pa bo izšlo nekaj knjig, ki bodo dijakom in profesorjem mnogo koristile. Čez kakšen mesec bomo že prodajali Zgornikov zemljepis za višje gimnazije, nemško berilo za višje gimnazije, Hadžičev »Zoologija« za višjo gimnazijo (ponatis), angleško vadnico št. 4 in kemijo za osmi in šesti razred gimnazije. Cene smo zvišali (in še to malenkostno) le pri ponatisih. To pa zaradi višjih stroškov za tisk in zaradi podražitve papirja. Cene učbenikov pa bi bile še mnogo višje, če zanje ne bi dobivali subvencij.«

Iz vsega napisanega in iz naših drugih poizvedovanj lahko razberemo, da smo pričakali začetek letošnjega šolskega leta spet premalo pripravljeni. Morda je krivo pomankanju ustreznih učbenikov dejstvo, da za pouk na naših srednjih šolah nismo delali dovolj pretehtanih učnih načrtov. Toda kaj ne izraža letošnje pomankanje učbenikov trpke resnice, da samo obetanje NOVE SOLE ne bo rodilo sadu, če jih

Včasih je bilo Kozje nepoznan kraj, že med narodnoosvobodilno borbo pa je njegovo ime postalo precej znano. Poznajo ga mnogi partizani. V teh krajih je operiral Brežička četa s komandantom Dušanom Kvedrom na čelu, na Kozjansko pa je prišel tudi komandant Stane. Dne 6. februarja 1944 pa je pri vrhovi stopila na Kozjansko tudi slavna XIV. divizija, ki je pri Bučah sprejela prvo borbo na Stajerskem.

Zaradi sodelovanja prebivalcev teh krajev z NOV — saj je bil Bohor, ki začelja nad Kozjem, pravo zavetje naših borcev — so ustaši 10. decembra 1944 ves del ob Gorjan preko Kozjega, Jesovec, Zdol in Vinogore do Prevorja požgali.

Po osvoboditvi so si poživljivalni prebivalci ob pomoči oblasti domove 90-odstotno obnovili. Namesto starih, s slamo kritih, so zrasle nove, zidane, z opeko krita hiše.

ELEKTRIFIKACIJA, CESTE, VODOVODI...

Največja pridobitev v kozjanski občini je elektrika. Zdaj je elektrificiranih že 80 odstotkov vasi. Veliko pozornost posveča občina gozdnim in občinskim cestam. Ko bo prihodnje leto zgrajena avtomobilska cesta Drensko rebro — Dobrežice, bo gornji del kozjanske občine povezan z novo železniško progo, ki drži ob Sotli do Kumrovc. Dela na cesti Buče — Verace in Sonovo — Belo nadaljujejo, vse pa je že tudi pripravljeno za zgraditev gozdne ceste, ki bo speljala iz Kozjega na Bohor. V okviru malih asanacij

posvetovalnice za noseče, ker znanje ne najdemo prostora. Priznati je treba še, da največ dojenčkov umrje prve dni življenja, kar spet kaže na nezadostno predporodno in poporodno skrb za mater in otroka, ker je premalo strokovnega kadra.

NAJVEČ UMRLIH ZARADI BOLEZNI KRVI IN KRVOTVORNIH ORGANOV

Iz podatkov o neposrednem vzroku smrti moremo ugotoviti, da je največ smrtnih primerov zaradi bolezni krvi in krvotvornih organov, bolezni srca in dihal, zelo razširjene so tudi novotvorbe, zaradi katerih umrje 10% ljudi. Proti raku so izvedli obširno akcijo in pregledali večino žena.

ZARADI POŠKODE PRI DELU IZGUBLJENIH 82.372 DELOVNIH DNI

Socialno zavarovanega je 80% vsega prebivalstva, ker je to izrazito industrijski okraj. Glede na to so podatki o obolenosti skoraj popolni.

Bolezni dihal zavzemajo prvo mesto po številu primerov z izgubo 63.271 delovnih dni, s povprečnim staležem 10 dni. Na drugem mestu so pa poškodbe pri delu, ki so pravo zlo. Skupnost je zaradi njih izgubila

Razstavo »Celje 1957« obiskalo 44.000 ljudi

Letošnja gospodarsko kulturna prireditev pod geslom »Celje 1957« je v celoti uspela. Slednje potrjujejo tudi številna pohvalna priznanja uglednih funkcionarjev in gospodarstvenikov Slovenije. Od 24. avgusta pa do 4. septembra si je razstave industrije, obrti in trgovine, kmetijstva in gozdarstva ter strokovnega šolstva, kulture, zdravstva, Ljudske tehnike itd., ogledalo 44.000 ljudi. Samo prvo nedeljo v septembru je na razstavišča pohitelo več kot 10.000 obiskovalcev. — Z letošnjo prireditvijo je Celje — kot smo v našem listu enkrat že zapisali — precej pridobilo.

F. K.

Trg Kozje, v ozadju Veternik in Bohor

OB OBČINSKEM PRAZNIKU KOZJANSKE OBČINE

Včeraj, danes in jutri

Jutri 9. septembra bodo prebivalci kozjanske občine praznovali občinski praznik. Ta dan jih spominja na leto 1944, ko so borci XIII. udarne brigade Mirka Bračiča in Kozjanskega odreda v noči med 8. in 9. septembrom napadli postojanko Kozje in jo po hudih, večurnih bojih odpravili. Tako se je k ostalemu osvobodjenemu ozemlju priključilo še Kozje.

Praznovati so začeli včeraj v Piljšanju z akademijo, v Kozjem pa s kino predstavo. Danes bo v Kozjem razstava živine in bodo razdelili nagrade in pohvale najboljšim živinorejcem. Po slavnostni otvoritvi tekstilne tovarne »Kozjanka« in nove mlekarne bodo amaterske motodirke. Zvečer bo baklada, po okoliških hribih pa bodo zagoreli kresovi in taborni ognji.

Jutri bo slavnostni, osrednji del občinskega praznika. V zgodnjih jutranjih urah bo napad na Kozje, pozneje pa slavnostna seja občinskega LO. Dopoldne bo povelja, v kateri bodo sodelovale vse organizacije, društva in kolektiv »Kozjanke«. Pred spomenikom padlih borcev bo svečanost in razvitje občinskega prapora ZB. Popoldne pa bodo športna tekmovanja.

Včasih je bilo Kozje nepoznan kraj, že med narodnoosvobodilno borbo pa je njegovo ime postalo precej znano. Poznajo ga mnogi partizani. V teh krajih je operiral Brežička četa s komandantom Dušanom Kvedrom na čelu, na Kozjansko pa je prišel tudi komandant Stane. Dne 6. februarja 1944 pa je pri vrhovi stopila na Kozjansko tudi slavna XIV. divizija, ki je pri Bučah sprejela prvo borbo na Stajerskem.

Zaradi sodelovanja prebivalcev teh krajev z NOV — saj je bil Bohor, ki začelja nad Kozjem, pravo zavetje naših borcev — so ustaši 10. decembra 1944 ves del ob Gorjan preko Kozjega, Jesovec, Zdol in Vinogore do Prevorja požgali.

Po osvoboditvi so si poživljivalni prebivalci ob pomoči oblasti domove 90-odstotno obnovili. Namesto starih, s slamo kritih, so zrasle nove, zidane, z opeko krita hiše.

OBRTNIŠTVO, GOSTINSTVO, TRGOVINA...

Na področju kozjanske občine so samo privatne obrtne delavnice; pravijo, da tu ni pogojev za državno obrt. Največ je mizarjev, čevljarjev in krojačev, potrebni pa bi bili tudi sodarji, kolarji in mehaniki. V občini zelo cveti sušmarstvo. Zaradi odločnih ukrepov ObLO je že več sušmarjev v zlo obrt. V občini je 11 gostiln in 11 trgovin zadružnega sektorja. Kmetijske zadruge dobro vršijo svoje poslanstvo, vendar je opaziti, da nekatere še zmeraj premalo dajo na kmetijstvo.

KMETIJSTVO, SADIJARSTVO, IN VINOGRADNIŠTVO

Državno posestvo v Kozjem dosega lepe uspehe. Uredili so

nov žični nasad vinograda, strnjeno sadovnjak, nasadili črni ribezelj in precej tobaka, v veliki drevesnici pa gojijo 4000 drevesc.

V pridelovanju žit so kmetovalci dosegli povprečno 37 centov na hektar, in so dobili skupno 200.000 dinarjev nagrade. Najboljši kmet Anton Verbančič iz Bistrice je pridelal 5000 kg pšenice na hektar, Vuk iz Trebč 4500, Jože Stadler pa 4200 kg pšenice na hektar. Večinoma kmetovalci radi sprejemajo nove kmetijske ukrepe.

Z uvedbo rodovnika, selekcijske službe in molzne kontrole so v živinoreji dosegli lepe uspehe. Pri rodovniških kravah so mlečnost dvignili za več kot 100 odstotkov, pa tudi pri drugih uspehih ni izostal. Če bi imeli več deteljše in če bi le-ta bolj gnolili, bi stanje v živinoreji še zboljšali.

NACRTI OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

Predsednik občine Joško Lojen pravi, da ima občina za bodoče take načrte: »Z ozirom na to, da je v občini pretežno kmečko prebivalstvo, bomo posvečali največ pozornosti kmetijstvu: živinoreji, sadjarstvu in vinogradništvu. V zvezi s tem bodo lahko veliko storile kmetijske zadruge, ki jim bomo nudili vso pomoč. Ustano-

vili bomo melioracijske skupnosti ter se priključili obsestelski vodni skupnosti, ki bo zajela tudi vse pritoke Sotle. Posvetili se bomo obrtništvu, uredili šolstvo in zdravstvo. Za občno in državljane je velikega pomena pravkar dograjena mlekarina, kakor tudi nova tekstilna tovarna »Kozjanka«, zlasti še zato, ker je zaposlila odvisno delovno silo.

»KOZJANKA« — EDINI INDUSTRIJSKI OBRAT

Tekstilna tovarna »Kozjanka« si je ob ustanovitvi leta 1955 uredila prostore v graščini. Začela je s štirimi delavci, letos spomladi pa se pod novim vodstvom bolj razvija in zaposluje 73 delavcev in uslužbencev. Tovarna ima 21 tkalnih strojev, 6 strojev pa je že pripravljenih za montažo. Dobro so opremljene saška snovalnica, modna tkalnica, prevajalnica osnovne, volka itd. V konfekcijskem obratu izdelujejo otroško, moško in žensko perilo delovne obleke, dežne plašče itd. Na Mariborskem tednu je tovarna letos prodala za več kot 20 milijonov dinarjev svojih izdelkov. Danes za občinski praznik, pa bo odprla lastno barvarno in oddelka za apretiranje in impregniranje.

Novice

Predlogi za rekonstrukcijo

Podjetja industrije, gradbeništva in prometa mariborskega okraja bi po svojih predlogih potrebovala letos okoli deset milijard dinarjev za potrebe investicij. Ti predlogi pa so le orientacijski in jih je Zavod za gospodarsko planiranje pri Okrajnem ljudskem odboru Maribor zbral na podlagi posebne ankete. Predloge podjetij bo potrebno še vkladiti v realni možnosti. Med gospodarskimi organizacijami so predlagali najvišje zneske za rekonstrukcijo podjetja Mariborska tekstilna tovarna, Predilnica in tkalnica, Elektrokovina, Tovarna umetnih brusov in Tovarna volnenih in vigogne izdel-

kov. Predlogi v glavnem vsebujejo rekonstrukcije, ki bi bile zelo rentabilne in bi omogočale tudi povečanje deviznih sredstev.

V Celju bodo gradili nov hotel

Po vojni so se hotelske kapacitete v Celju občutno zmanjšale. To vprašanje pa stopa z razvojem turizma v Celju čedalje bolj v ospredje. Mesto je izhodiščna točka za številne letoviške kraje in zdravilišča, zaradi česar mora razpolagati z ustreznimi številom tujskih sob. Glede na to, da bo odšel moč dobiti prenočišča le v hotelu »Evropa« — bivši samski dom, sedaj hotel »Savinja« na Brégu bo urejen za dijaški internat — bo vprašanje prenočišč v Celju še resnejše.

Pristojni organi so se zato lotili priprav za zgraditev novega, sodobnega hotela v Celju. V ta namen je že sestavljen iniciativni odbor. Zastraen financ bržčas ne bo večjih zaprek. Nov hotel bi začeli graditi prihodnje leto. K.

Volivci,

prepričajte se, ali ste vpisani v volilni imenik!

Slavje v Zgornji Kungoti

V teh dneh je bilo v Zgornji Kungoti pri Mariboru vse v znamenju priprav na tretji krajevni praznik. Proslavili ga bodo danes. Na predlog Krajevnega odbora Zveze borcev NOV bodo odšli vsako leto imeli osrednje prireditve v drugem sosednjem kraju. Letos so se odločili za Kungoto, od koder potekajo danes v sprejeto v število in tam nadaljevali kulturnoprosvetni spored in druge prireditve. Ob tej priložnosti bodo v Zgornji Kungoti slavnostno izročili svojemu namenu novo zdravstveno postajo. S tem bo uršničena dolgoletna želja tamkajšnjih in okoliških prebivalcev, ki so do sedaj čisto morali iskati zdravniško pomoč v oddaljenem Mariboru. V novi zdravstveni postaji bodo imeli splošno ordinacijo, razen tega pa še posvetovalnico za mater in otroka, zobno ambulanto in dvoje stanovanj. Zgradbo bodo opremlili s sodobnimi zdravniškimi napravami.

Casopis Civilne zaštite

Industrijski odbor Civilne zaštite v Melju nameva v prihodnje izdati vsako leto dve številki posebnega časopisa. V njem bodo obravnavali v glavnem probleme s področja civilne zaštite v industrijskih podjetjih, prvo številko bodo izdali letos ob dnevu republike.

T. F.

BISTROUMNOST

še ni vse

Kako navajati bistroumnega otroka na delo — Delati se mora navaditi že zamlada, le tako bo v življenju kaj dosegel

Vsakdo izmed nas pozna veliko ljudi, ki so bili zamlada odlični učenci, pozneje pa so čisto popustili. V večini primerov gre za pomanjkanje delovnih navad. Šola pač ne more svojega dela povsem prilagoditi individualnim sposobnostim in nagnjenjem vsakega posameznega otroka ter zato pretežno prilagaja svoje delo zmnožnostim povprečnega učenca. Zato lahko otroci, ki so zlasti bistroumni, ki z lahkoto in naglo dojemajo in imajo dober spomin, dosežejo zavidljiv uspeh tudi brez posebnih naporov. Toda takšni otroci imajo zato neresen odnos do dela in si ne pridobijo delovnih navad. To pa se jim pozneje, v višjih razredih, na fakulteti ali v praktičnem življenju, ki terja od njih naporov in sistematičnega dela, kruto maščuje.

Da bi preprečili te kvarne posledice, je treba, da se za to z vso skrbjo zavzemajo tako učitelji kot tudi starši.

Reformirana šola naj bi bila dosti bolj prožna od tradicionalne šole. Učenec v reformirani šoli naj dobi dovolj možnosti, da bo

delal in napredoval ustrezno svojim sposobnostim. V tej šoli se ne bi smelo dogajati, da se posameznikom kljub največjemu prizadevanju ne bi posrečilo uspešno opravljati njihovih nalog, ki jim jih nalaga šola, medtem ko bi jih njihovi srečnejši tovariši zmagovali brez posebnih naporov. Nobenega razloga ni, da bi dvomili v to, da bodo učitelji to tudi dosegli.

Vendar pa pouk nikoli ne bo mogel biti popolnoma prilagojen vsakemu posameznemu učencu. Zategadelj morajo starši tudi skrbeti za to, da so njihovi otroci zaposleni. Nekateri starši skrbijo za to že od nekdaj in njihove izkušnje nam lahko mnogo pomagajo.

Skrbnim staršem dobre šolske ocene njihovega otroka še ne zadostajo, da bi na njihovi podlagi sklepali, da se otrok pravilno razvija. Zmerom se vprašajo, ali so te ocene zares plod dejanskega prizadevanja in truda ali pa so samo izraz otroške bistroumnosti. Če ugotovijo, da ima otrok uspeh v šoli samo zato, ker so mu šolske obveznosti prelahke oziroma, da se za ta uspeh še malo ni resno in sistematično potrudil, tedaj bodo s svojim vzgojnim čutom ukrenili potrebno, da bi svojega otroka navadili na vsakodnevno delo, ker jim je več od tega kot pa do odličnih ocen. V šoli se posvetujejo z učitelji. Pri tem jih naprosijo, naj od otroka zahtevajo več, pa četudi zaradi tega ne bo več od-

ličnjaka. Ti starši razumejo, da je bodočnost otroka mnogo bolj važna kot pa njegov trenutni uspeh.

Pravi vzgojitelj bo tudi z drugimi ukrepi doma poskrbel za zaposlenost svojega otroka. Šolskim nalogam se bodo tako pridružile tudi družinske obveznosti, ki jih starši odmerijo tako, da enakomerno zaposlijo otroka z delom. Razumljivo je, da pri tem ne smemo iti do skrajnosti, ker je preobremenjenost prav toliko škodljiva kot pomanjkanje dolžnosti. Naloge morajo biti takšne narave, da otroka prisilijo k temu, da dela vsak dan uro ali dve. Te naloge so lahko raznolike. Praviloma pa morajo biti takšne, da je moč potem, ko je otrok nalogo opravil, tudi videti, ali se je pri tem res potrudil. Sem sodojimo svobodno branje, pismeni sestavki, tehnika, ročno delo, glasba, ustvarjanje zbirke račun-

nagnjenjem, marveč tudi njegov rasti.

Namen takšnega ravnanja z otroki je, predvsem doseči, da si otrok z delom pridobi delovne navade, od katerih je življenjski uspeh vsakega človeka mnogo bolj odvisen kot pa od njegove bistroumnosti. Človek, ki ni navajen delati, nima in ne more imeti nikjer uspeha, zlasti ne pri takšnem delu, ki zahteva mnogo truda, in zato tisti učenci, tudi najposposnejši, ki si ne pridobijo takšnih navad, ne morejo računati na to, da bodo imeli v svojem poznejšem razvoju kake uspehe. Ker si otrok pridobi delovne navade — tako kot tudi vse druge navade — najlažje v mladosti, je hudo zgrešeno, če starši ne skrbijo za to, da se otroci že za mlada leta navadijo delati, posebno še, če gre za nadarjene otroke, ki lahko v življenju mnogo dosežejo, če se navadijo delati. Potrebno je samo malo več pedagoške čute, ko določamo otroku delo in prosti čas, in pa manj utvar, da so odlične ocene praviloma izraz ne le velikih sposobnosti, marveč tudi otrokovega prizadevanja in dela.

Milan Bakoljčev

Jesen prihaja in spet bo treba misliti na tople obleke. Naša risba kaže, kako lahko oblečemo fantka ali deklico

nanje, prebranje poljudno-znanstvenih knjig itd.

Te dolžnosti je treba izbirati in jih množiti v sorazmerju z otroškim dozorevanjem in duševno rastjo. Tako bomo dosegli, da bo otrok zmeraj dovolj — ne pa pretirano — zaposlen z nalogami, ki ustrezajo ne le njegovim

ZA ŠOLE, DOMOVE IN GOSPODINJSTVA

Sladki in pikantni namazi

Minulo nedeljo smo začeli priobčevati navodila in naspe, kako uporabimo živila mednarodne pomoči. Nasveti bodo prav prišli zlasti šolskim kuhinjam in raznim domovom za pripravljanje malice. Pa tudi gospodinje se jih bodo lahko posluževale, saj dobivajo pomoč matere z majhnimi otroki, invalidi in drugi. Sicer pa lahko pripravimo omenjena jedila tudi iz domačih živil. Danes bomo govorili o namazih.

● **SPINACNI NAMAZ:** (za 5 oseb) 25 dkg skute, 5 dkg surovega masla, 5 dkg spinatne, strok česna in sol po okusu.

Surovo maslo (ali margarinu, lahko tudi mešamo, nekaj margarina masla in rastlinske masti), penasto vmešamo ter dodamo dobro odcedjeno skuto. (Skuto iz naravnega mleka moramo pretlačiti, medtem ko skuto iz mleka v prahu ni treba tlačiti, ker je že sicer zelo mehka). Dodamo še strok česna, ki smo ga strli s soljo in surovo, sesekljano spinatno ter vse skupaj dobro premešamo. Še naknadno soljenje navadno ni potrebno, ker je slano surovo maslo. Režine kruha primerno namažemo. Opomniti je potrebno tudi to, da je bolje, če otroku količino kruha, ki mu pripada, nudimo v dveh namazanih rezinah, ne pa v enem debelo odrezanem kosu kruha, ki ga otrok pogosto zavrne.

Namesto spinacnega namaza lahko na enak način pripravimo namaz z različnimi živilskimi izdelki. Zlasti primerno v zgodnji pomladi. Eno ali več surovih zelišč sesekljamo in dodamo umešani skuti z maslom. Najbolj poznana zelišča so: regrat, kislica, mlade koprive, rman, lotoda, studenčica, kresča, itd.

● **SLADKI NAMAZ S KORENJEM IN JABOLKI:** 25 dkg skute, 5 dkg masčobe (masla, margarine ali masti), 5 dkg korenja (rdečega vrtnega), 5 dkg jabolk, sol ali sladkor po okusu, za zboljšanje okusa pa lahko tudi lupinica in sok limone.

Maščobo dobro umešamo, dodamo skuto, nastrgana jabolka, nastrgano vrtno korenje (če imamo, tudi nariban ali sesekljano limonino lupinico in malo limoninega soka). Če nimamo uporabljati masla, je potrebno tudi nekoliko oolstiti. Končno še po okusu

osladimo, vse skupaj premešamo in namažemo na kruh.

● **PIKANTNI NAMAZ:** Včasih prija zlasti dorasajočim mladim bolj pikantni namaz, ki pa ga tudi lahko pripravimo iz živil CARE pomoči. 10 dkg topljenega sira, 5 dkg surovega masla, 1 dkg drobnjaka ali peteršilja, redkvice, hrena ali paradižnikove meze, čebule, sol po potrebi.

Topljeni sir dobro zgnatemo z maslom; če pripravljamo večje količine namaza, je najbolje, če sir zmešamo z mesorazcepi in nato gladko umešamo z maslom. Tej zmesi dodamo drobno sesekljan drobnjak ali peteršilj, lahko tudi nastrgano rdečo, belo ali črno redkvico ali pa hren. V zimskem času si lahko pomagamo tudi z dodajanjem paradižnikove meze ali pa drobno sesekljane čebule.

● **LIPTAVSKI SIR:** 25 dkg skute, 5 dkg surovega masla, 5 dkg čebule, 5 dkg kislih kumaric, zelen peteršilj, sladka paprika, sol.

Maslo penasto umešamo ter dodamo skuto in ostale dodatke. Peteršilj in kumarice dobro sesekljamo. Papričramo in osolimo za manjše otroke pa papriko opustimo.

Opisane namaze lahko pripravljamo tudi v domačem gospodinjstvu ali na šolah, kjer živijo od mednarodne pomoči ni. Namazi so zdravi in izdatni ter, kar je najvažnejše, poceni. Namazi s kruhom stanejo od 13 do 18 din na osebo.

Na enega otroka navadno računamo za šolsko malico 8 do 10 dkg kruha, 5 dkg skute ali 2 dkg topljenega sira, 1 dkg masla, 1 do 2 dkg zelenjave ali sadja, ki ga dodamo namazu. Pijače pa nudimo otroku 2 do 2,5 dcl.

Nas bo Pariz navdušil?

Pariška moda za jesen 1957 in zimo 1957/58 je prinesla modele podobnih iz leta 1927. Značilnost teh modelov za jesensko in zimsko modo je, da so obleke ravne, brez označenega pasu in da se gajo krila komaj do kolen. Krilo je tesno oprijeto, zgornji del obleke pa je širok.

Slike kažejo tipične modele letošnje mode.

Dva modela oblek

Kostum z daljšo jopico in pasom

Širok plašč s pasom, ki pa je prišit in plašča ne stisne

PREHODNI PLAŠČI

Tudi o plaščih za prehodni čas se moramo pomeniti! Kakšni so modeli teh plaščev, blaga, barva?

Če na splošno govorimo o plaščih, moram reči, da ni bistveno novega pravzaprav nič, da se linija prehodnega plašča ravno tako kot linija kostima letos ni spremenila, temveč je obdržala še kar stalno ravno, višeco ali ravno zvonočasto obliko. Tolklo o liniji! Kar zadeva material prehodnih plaščev, prevladuje letos predvsem dlakasto blago — razne vrste mohairjev, cheviot-chevron (volneno blago z vzorcem), kompaktni tweed, mehke velour in podobne volnene tkanine. Na sre-

čo lahko zapišem, da tudi tweed stopa zmerom bolj v ospredje, da je zelo priljubljen in da pri nas

nihi ni preveč drag. Zato ga lahko izberete za plašč. Potrebujete približno 2,80 m blaga dvojne širine 140 cm.

Na hitro pripravljeno kosilo

CVETAČNA JUHA, KLOBASNI ŽLICNIKI, MESANA SOLATA

Cvetačna juha: Pol kilograma cvetače razdelimo na manjše cvetove, koren pa razrežemo na drobne kocke ali tanjše, kratke rezance. Nastrgamo še dva rdeča korenčka, polovico čebule in pol kilograma na kocke zrezanega krompirja. Vse to denemo na veliko žlico razbeljeno margarinu in dušimo pet minut. Nato zalijemo z vročo vodo in kuhamo v manjši količini vode, ker bomo jed pozneje zalili z juho mesnih žlicnikov. Če želimo gostejšo juho, ji dodamo kruhovih drobtin, okus pa zboljšamo z jušno kocko. Juho zalijemo še z vodo, v kateri smo kuhali klobasne žlicnike.

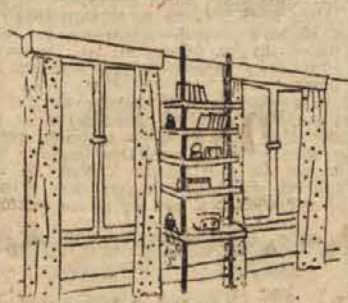
Klobasni žlicniki: Iz pol kilograma bele moke, pol litra vode, žlice masti in jajca naredimo glatko testo za žlicnike. Sesekljamo še 30 dkg šunkarice, med katero vmešamo zvrhano žlico sesekljane peteršilja in česna, in dobro zmešamo med testo. Medtem pripravimo dva litra kropla, ga osolimo in dodamo vejico zelene. Žlico pomočimo v vodo in oblikujemo iz testa žlicnike, ki jih polagamo v krop. Žlicniki so kuhani v dobrih desetih minutah, nato jih s penovko pobremo v toplo skledo, nakar jih zabelimo z razbeljeno margarinu in potresemo še s trdim sirom.

K žlicnikom serviramo okusno solato, in sicer pol kilograma endivije, ki je primerna tri paradižnike. Kosilo stane 340 dinarjev in ima 4700 kalorij.

Elegantna plašča sta izdelana iz svetlomodrega in sivga mohairja

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Prostor med dvema oknom lahko ekonomično uporabite tako, da postavite montažno polico, sestavljeno iz dveh palic in petih desk. Zgornja

in spodnja polica naj bo pritrjena na steno.

Ce ste od dežja dobili madeže na rjavih čevljih, jih očistite z mlekom in citronovim sokom. Namesto citronovega soka lahko uporabite navadno vinsko kislino (ACITRON), ki jo razredčite z malo vode. V to tekočino namočite vato in z njo drgnite po madežu.

Kako lahko izrabite prostor v zidu, vidite na sliki! Spodaj postavite manjšo omarico, zgoraj pa razmestite police, vdelane v zid. Steno za po-

In barva blaga za prehodni plašč? Črno-bela, temnordeča, siva, rumena, svetlomodra in petrolejzeleno barva. Zdaj pa še nekaj podrobnosti o jesenskem športnem plašču in o bolj elegantnem plašču. Vse dobro veste, da nosite za službo, trg in sploh za vsak dan bolj športne obleke in plašče, ker so te bolj praktični in trpežni. Zato morate tudi ločiti športni plašč po barvi, materialu in modelu od plašča za popoldne in zvečer. Posebno morate paziti na to pri nakupu in pri izbiri blaga za nov plašč. Kakšen bo prvi plašč? Narejen bo preprosto, ravno ukrojen, z vstičnimi ozki rokavi, z moškimi reverji, zapet z dvovrstnimi gumbi in našitimi patnjami. Lahko bo imel tudi pas, ki ga boste le včasih zavezale. Barva tega plašča bo ali siva, drap, rjava, zelena ali rumena, ne pa modra, črna, temnordeča ali kaka druga izrazita občutljiva barva. Material bo običajno tweed, nadalje

Sportna plašča sta izdelana iz rjava-belega tweeda in zeleno-belega chevona

karirasto volneno blago, pepita blago v smislu tweeda tkano in slične cenejše in manj občutljive tkanine. In drugi boljši plašč? Ta bo tudi preprosto ukrojen le s krajšimi rokavi in z enovrstnimi gumbi ali brez njih. Na sliki vidite nekaj primerov, po katerih se lahko ravnate, ko se boste odločevale za nov prehodni plašč.

Limonice iz plastične mase ne zavrzimo!

V trgovinah prodajajo limonin koncentrat »Limonina« v vrečkah iz plastične mase. Ko vsebino porabimo, limonice nikar ne zavrzimo, še za marsikaj jo bomo lahko uporabili. Sestavljena je iz treh delov: limonice, zamaška in čepka z luknjico. Če v luknjico vtaknemo bučico, bomo čepk z lahkoto zveklili. Tako dobimo limonice precej veliko odprtno, skozi katero jo lahko ponovno napolnimo. Če vanjo denemo limonin sok, bo služila enakemu namenu kot doslej. Lahko je napolnimo s kislim in vsak član družine si bo lahko pri kosilu jed in solato okusil po okusu. Če namo pri hiš dojenčka, jo napolnimo s pudrom in limonice nam bo prav dobro služila in če jo napolnimo z vodo, bomo lahko enakomerno navlažili perilo, ali sprale prah s sobnih rastlin.

lico še pisano (rdečo, zeleno ali rumeno) pobarvajte in prostor bo na domestil omaro za razne okrasne predmete.

II. MEDNARODNE SPEDWAY DIRKE V KRANJU

SAM — PROTI TREM

Klemenčič se je moral v borbi z Avstrijci zadovoljiti s četrtem mestom — Danes Jugoslavija : Avstrija

Kranj, 7. sept. — Danes je bil v Kranju prvi del drugih letosnjih spedway dirk na novem dirkališču v Stražišču. Na sporedni je bilo izločilno tekmovanje, v katerem so nastopili 4 Avstrijci: Schink, Stoiber, Hefer in Harkel, kakor tudi Jugoslovani Mrak, Medved, Klemenčič, Jama, Bauman, Mihalinec, Zouko in Lampe.

V prvih treh vožnjah so bili zmagovalci Stoiber, Schink (oba Avstrija) in Klemenčič (J). V četrth vožnji, kjer so nastopili tretjeplasirani iz prvih treh kol, je plama ta-le: 1. Medved, 2. Jama, 3. Hefer, dočim je Bauman padel in se laže poškodoval. V tej vožnji je domačin Jama vozil izven konkurence. V petem kolu, kjer so nastopili drugoplasirani iz prvih treh vožnji, je zmagal Harkel, 2. Zouko, 3. Lampe.

Šesta vožnja je bila za plama na dnu tabele. Na cilj je prišel samo Mrak, dočim sta Mihalinec in Jama zaradi okvar na motorjih odstopila. Sedma vožnja, tako imenovana polfinalna, kjer so nastopili drugo- in tretjeplasirani iz pete vožnje ter prvotni drugoplasirani iz četrte vožnje, je bila najzanimivejša. Prvi je bil Medved, drugi Zouko, tretji Lampe in četrth Hefer. Osmo kolo, ki je odločalo zmagovalca, je bilo sestavljeno iz prvoplasiranih v prvih treh in petem kolu. Na startu so bili trije Avstrijci in Jugoslovani Klemenčič, ki je zaradi osamljenosti ni imel veliko

tekmovalci. Na sporedu bo 18 voženj. Dirke se bodo začele točno ob 5. uri.

ZVEZNA ODBOJKARSKA LIGA

Rim podlegel mladosti

Maribor, 7. septembra. — Danes je bila v Mariboru v okviru zvezne odbojarske lige tekma med domačim Branikom in zagrebško mladostjo. To srečanje so igralci mladosti zasluženo odločili v svojo korist z rezultatom 2:3 (15:11, 15:13, 13:15, 5:15). Pred 600 gledalci je sodil zvezni sodnik Vitek iz Maribora.

STUDENTSKE IGRE V PARIZU

Jugoslavija zmagala v vaterpolu

Pariz, 7. sept. — Na mednarodnih študentskih športnih igrah je danes jugoslovanska reprezentanca na plavalnem stadionu "George Valerey" premagala Mađarsko s 6:5 in tako osvojila naslov mednarodnega študentskega prvaka v vaterpolu.

Kranjska gora, 7. sept. — V nadaljevanju posveta "Partizana" slovenskega festivala telesne kulture, prava o poročilu na sporedu festivala telesne kulture in referat podpredsednika Staneta Trčka o smernicah za prihodnje delo.

Predvsem se moramo ustaviti na izmed besedi v razpravi, ki jo je imel predsednik "Partizana" Slovenije Mitja Ribičič. Le-ta je z jedrnato

in besedami označil bistvo prvega slovenskega festivala telesne kulture. Ugotovil je, da je festival uspel razgibati društva, okrajati, ljubljano, Slovenijo, imel pa je tudi precejšen odmev po vsej naši državi. "Partizan" je tokrat seznanil javnost s svojim delom, z množičnostjo in tudi kvaliteto. Predsednik Ribičič je omenil tudi besede tovarša Trčka, ki je ob zaključku festivala dejal, da je bilo to prireditev, ki je dokazala, da je mogoče, ko so organizacije s sorodno dejavnostjo skrebele le za sebe, hkrati pa prikazale enotnost, pestrost in silovitost oblik telesnokulturnega dela.

Osnovna misel festivala je bila torej pokazati potrebo in pomembnost telesnokulturnega dela. Zato je ta prireditev tudi uspešna na teh uspehih je moč graditi naprej. "Partizan" je namreč uspešno pritegnil k sodelovanju vrsto družbenih organizacij, s katerimi dosedaj še ni imel tako tesnih stikov. Zaradi tega ni imelo smisla spuščati se v razpravo v drobnjastvo in analizirati, katere vaje so bile bolj izvajane in katere slabše, kajti v primeru z uveljavljanjem festivalne miselnosti so razne tehnične pomanjkljivosti povsem drugotnega značaja.

Nadalje je tovarš Ribičič ugotovil, da v notranjosti telesnovzgojne organizacije ni prišlo do bistvenega preloma z ukoreninjenjo miselnosti. Prav tako so na posvetu premalo govorili o tistih stvareh, ki so združevale vse organizacije za časa festivala.

Kar se tiče parade same je vzrok, da na znotraj ni tako uspešna (na zunan je vsekakor vzbudila odlične vtise), neenoten koncept. Iz tega se je rodil kompromis, ki pa je povzročil precej zmešnjav. Prav tako se je pokazalo, da so društva "Partizan" pregledali kapitalizma pri "Pohodu ob letu okupirane Ljubljane", ko so zvezdela, da bodo nastopila tudi športna

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

— Zadar, 7. sept. (Tanjug). — V Zadru se je začelo dapes državno prvenstvo v skokih v vodo, ki na njem sodeluje 30 tekmovalcev "Ljubljane in Maribor, Naprijeda in zadarskega Jedinstva. V predtekmovalni s trimesetne deske sta bili najboljši Blanka Ibrkić (Naprijed) in Branka Rubinić (Lj.). V skokih s stolpa pa Rudi Koberok (Lj.) in Stjepan Rai (N.).

Naše mlade plavuti

Slovenski plavalci si bodo bolj kot kdaj koli zapomnili letošnji konec plavalne sezone. Najprej so startali v novem bazenu Rudarja v Trbovljah za republiško prvenstvo članov — za naslove se je borilo več mladincev kot članov — potem na dveh državnih prvenstvih v Splitu, te dni pa so se slovenski klubi borili v Vidnu za naslov mladinskega moštvenega prvaka. Z rezultatom v Vidnu smo lahko zadovoljni le zato, ker moramo upoštevati utrujenost po tolikih tekmovanjih.

Po drugi strani pa je iskati razlog, da v Krškem niso dosegli več kot povprečne rezultate tisti mladinci, ki smo od njih pričakovali, tudi v tem.

Moč in polet: Fanči Kočar iz Trbovelj

Razpis

Na podlagi 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obratov (Uradni list FLRJ št. 51/53) in 10. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 34/55)

razpisuje

Komisija za razpis mest direktorja in poslovodij Občinskega ljudskega odbora Izola

MESTO DIREKTORJA trgovskega podjetja "JADRANKA", Izola

Pogoji: visokokvalificiran trgovski delavec, verziran v spečirski stroki s petletno prakso na vodilnih mestih.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, opisane strokovne sposobnosti in dosedanje zaposlitve, dostavite Občinskemu ljudskemu odboru Izola do 15. septembra 1957.

2887

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Umek, član Ilirije — eden izmed najboljših v Krškem

Španska PLOŠČAD

LEONHARD GRIBBLE

Doktor se je pogledal po obleki in s kazalcem štrnil prasek z ramena. "Inšpektorju Collinsu sem seveda namignil..."

"Prav, doktor! Namignili ste mi, prav toliko ste mi namignili, da svojemu častivednemu prijatelju niste naravnost ugovarjali. Zakaj kot zdravnik ste pač vedeli, da je bil Giles zadavljen, da je vse tisto na ploščadi sto bodal premišljena igra, ki naj bi detektive speljala na napačno sled. Tega Collins seveda ni vedel, zdaj pa..."

"Ali hočete reči, da zdaj ve?"

"Da, prav to! Sam sem mu povedal!"

Moža sta se za trenutek srečala s pogledom. Izraz na zdravnikovem licu se je spreminjal od presenečenja do resničnega občudovanja, nazadnje pa sta se oba zasmejala in potem je imel Parker lahko delo. Zdravnik je še povedal, da bo na zaslišanju potrdil nasilno smrt Gilesa Gillespieja, vse drugo pa bo naložil inšpektorju Collinsu na široka pleča. On, zdravnik Bruce, ni s tem nobenega drugega opravka več, nič pismi in ničesar z vsemi kasnejšimi dogodki. Parker ga je poslušal in potem presledil na

drugo temo, češ da se mu mudi. "Zelo hvaležen bi vam bil, če bi mi lahko kaj povedali o družini Gillespie."

Po kratkem premisleku je Bruce začel: "Prav kot mnogi drugi vem tudi jaz le bore malo o vsem tem. To vam je čudna družina."

"Kaj pa brat Lionel?"

"Ta je bil najbolj svojevrsten med vsemi. Pred dvajsetimi leti je umrl nekje v tujini. Ko se je njegova vdova vrnila sem, ni bilo v vsej okolici zgledovanja ne konca ne kraja. Pravili so, da sta se z Gilesom imela v mladih letih rada in da jo je Lionel bratu prevzel. Toda to so bile le govorice, česa določnejšega vam ne bi mogel povedati."

"Razumem, že razumem! Kakšna ženska pa je bila Roystonova mati?"

Zdravnik je s prsti bobnal po naslanjalu. "Bila je z oseščine, nič kaj posebnega. Pravili so, da je Gilesov oče hotel, naj jo sin vzame. In se je Giles poročil z njo, čeprav mu je oče umrl nekaj mesecev pred poroko. Giles je bil hotel vzeti Leatrice Dane, pa stari ni privolil, ni se mu zdel dovolj dobra, da bi postala gospa Gillespie. No, vsakdanja rodbinska tragedija. Giles se je sprva upiral; spravil je svojo robo v kovček in je dolgo potoval. Pravili so, da je v Parizu zabil kar čedno vsotico. Potem dolgo ni bilo ni česar slišati o njem. Medtem ko je bil Giles zdoma, se je mlajši brat Lionel ob očetovi privolitvi oženil z Leatrice Dane. Tega ni Giles niti očetu ne bratu nikoli odpustil. Ko je stari umrl in je vse prešlo na sina, se je Giles vrnil po osmih letih odsotnosti. Prevzel je očetove posle v Lon-

donu in seveda tudi tukajšnje posestvo. Potem se je začel ozirati za ženo, že zaradi naslednikov je bilo to treba, in tako se je poročil z dekletom, ki mu jo je bil že pred leti namenil oče, z Bertho Summersovo. Kako muhusta je večših človeška usoda! Komaj leto dni po poroki je Bertha umrla ob porodu. Royston je bil brez matere. In če me vprašate, kaj mislim o vsem tem, vam povem, da je bilo zanjo to še najboljše. Giles je ni osrečil, menda se sploh ni potrudil, da bi jo razumel. Bil je pač razočaran mož, Leatrice Dane je bila in je tudi ostala njegova velika ljubezen.

Parker je vstal, stenska ura je kazala sedemnajst minut do desetih. "Lepa hvala, doktor, dali ste mi nekaj dragocenih..." In je utihnil, zakaj tisti trenutek se je oglasil zvonec na vratih. Bolnik ne more biti. Je pomislil Parker, saj ima zdravnik ordinacijo v mestu. Bruce pa je že stopil v vežo. Parker je ujel njegov vzkliz presenečenja in utišani tuji moški glas, ni pa mogel slišati, o čem sta se pogovarjala.

Dolgo je trajalo, preden se je zdravnik vrnil. Ko si je brisal roke, je povedal: "Oprostite, Parker, da sem vas tako dolgo pustil samega. Čuden primer: prišel je možakar s prestreljeno roko in sem ga obvezal. Pri športnem streljanju na vrtu mu je spodrsnilo, prijatelj je je poslal k meni. Pravi, da ni hotel v bolnišnico, ker tam napravijo iz muhe slona in vidijo neverjetne reči."

Parker je prikimal. Zdelo se mu je, da se večna vrata še niso zaprla, zato je brž vprašal, ali je ranjenec že odšel.

"Ne, oblači se še. No, zdaj je pa že!" Spet je odšel zdravnik iz jedilnice, Parker pa je brž smuknil v povračnik. Malo je še počakal, nato pa je stopil v vežo, kjer je zdravnik stiskal ranjenčev levico — ob desnici je bingljali prazen rokav — in še preden je neznanec mogel videti, kdo prihaja skozi vrata, se je Parker umaknil. Bil je Jerry, tisti, ki sta ga Podlasica in Mick pobrala na katrangu sode.

V eni tistih na pol razpadlih, tesnih ulic, ki jih je dovolj v slehernem starem mestu, je Parker izgubil Jerryja iz oči. Kakih petdesetdeset metrov za njim je bil stopal, pravkar je oni zavil v stransko ulico, Parker mu je bil za petami, potem pa je nenadoma izginil, kot bi se vdrl v zemljo. Izgubil se je v veži ozke, tridostropne hiše, v eni izmed mnogih, ki so si podobne kot jajce jajcu. Nič drugega ni preostalo Parkerju, kakor da se sprijazni s smolo, ki se ga je prijel, zato se je vrnil v hotel.

Rezultat kratkega razgovora z lastnikom gostišča je bilo dovoljenje, da sme Parker v bodoče odhajati iz poslopja po stopnišču za služinčad. To je bilo veliko olajšanje za "Jima Balla", ki je na Newmarketu in v Epsomu sklepal stave.

Ob dogovorjenem času je stal Jim Ball na vogalu Simpsonovega trga, pa je minilo deset minut, preden je prišel Podlasica. Parker ga je spustil mimo, potem pa mu je potrkal na ramo. "Mar ne maraš denarja?" je zabundal, Podlasica pa je odgovoril na pozdrav s kreplem stiskom roke.

Mar ne maraš denarja? je zabundal, Podlasica pa je odgovoril na pozdrav s kreplem stiskom roke.

SPREJMEMO:

strojne tehnike
za turnus vodje v servisu

uslužbenke
s popolno srednjo šolo, znanjem stenografije in strojepljsja

mojstre avtomehanike
za servis

kvalificirane avtoličarje
za remont

kvalificirane avtomehanike
za servis

delavce
za priučena dela v ličarski delavnici

vratarje

POGOJ: vojaščine, prosti.

Javite se na upravi

ECŽ - REMIZA

LJUBLJANA - CELOVSKA 164
2803

AVTOPODJETJE

SLAVNIK - Koper

razpisuje naslednja delovna mesta za:

dve administrativni moči

za knjigovodstvo — zaželeno srednja ekonomska šola in osnovno znanje knjigovodstva

vodjo poslovalnice »Slavnika« v Piranu

absolvent srednje ekonomske šole ali nepopolna srednja šola s prakso v komercialno-prometno-turistični stroki

vodjo poslovalnice »Slavnika« v Kopru

absolvent srednje ekonomske šole ali nepopolna srednja šola s prakso v komercialno-prometno-turistični stroki

Nastop službe takoj. — Plača po tarifnem pravilniku. — Prijave dostavite tajništvo podjetja v Kopru.

Avtopodjetje »SLAVNIK« v Kopru

2903

RAZPIS

Po členu 10 Pravilnika o oddajanju v izvajanje gradbenih objektov in del (Uradni list FLRJ št. 13/57)

razpisuje

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

prvo javno licitacijo

za oddajo

gradbenih, obrtniških in instalcijskih del

za upravno poslopje med Hacetovo ulico in dovozno potjo ter stanovanjsko zgradbo ob Crtomirovi ulici v Ljubljani

Predračunska vrednost za vsa dela znaša:

44.502.356 din za upravno poslopje in
32.917.111 din za stanovanjsko zgradbo

Roki za upravno poslopje so sledeči: popolna dovršitev objekta do 30. junija 1959, v letu 1957 pa mora biti zabetonirana plošča nad kletjo, III. faza, vključno kritje strehe, pa do 31. julija 1958.

Roki za stanovanjsko zgradbo so sledeči: popolna dovršitev vseh del je 15. november 1958, v letu 1957 pa mora biti zabetonirana plošča nad I. nadstropjem, III. faza, vključno kritje strehe pa do 31. maja 1958.

Licitacija bo dne 19. septembra 1957 ob 11. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ulica 11/VII.

Varščino 1% predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do začetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 zgoraj citiranega pravilnika.

Ponudbi priložite priloge po razpisnih pogojih v skladu s členom 17 Pravilnika.

Ponudbe bomo sprejemali na dan licitacije dne 19. septembra 1957 do 11. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ulica 11/VII.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 6. septembra 1957 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda.

Ponudniki morajo pred začetkom licitacije plačati v gotovini predpisano občinsko takso v znesku 7940 din za stanovanjsko zgradbo in 9675 din za upravno poslopje.

Investitor:

Zavod za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana

2910

SLAŠČIČARJI!

Za 11. in 12. september ob 9. uri smo v prostorih gostinskega podjetja »MOSOR«, Jurišičeva ulica 2/1 v Zagrebu organizirali za svoje odjemalce in ostale zainteresirane

specialni tečaj

za pripravljanje sladoleda kasata in drugih italijanskih specialitet

Tečaj je brezplačen.

Tečaj organizirajo:

»JUGOUGOSTITELJ«, Beograd
»GRIC«, Zagreb
»OPREMA«, Sarajevo
»MERKUR«, Ljubljana
»TRGOPROMET«, Reka
»ALKOPROMET«, Skoplje
»INVEST-IMPORT«, Beograd

2991

Mojstrska šola kemijske stroke pri TSŠ

Vpisovanje v dveletno Mojstrsko šolo kemijske stroke pri Tehniški srednji šoli v Ljubljani bo 15. septembra 1957 ob 10. uri v poslopiju TSŠ, Aškerčeva 7.

Pravico do vpisa imajo kvalificirani delavci kemijske stroke. Kandidati naj prinesejo k vpisu prošnjo za sprejem v šolo (kolkovano s 30 dinarji državne takse in 20 din takse OLO Ljubljana) ter potrdilo o kvalifikaciji, delovno knjižico, zdravniško spričevalo in izpisek iz matične knjige.

2917

DIREKCIJA TSŠ

RAZPIS

Po členu 10 Pravilnika o oddajanju v izvajanje gradbenih objektov in del (Uradni list FLRJ št. 13/57)

razpisuje

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

prvo javno licitacijo

za oddajo gradbenih in obrtniških del

za stanovanjsko zgradbo KB v Vrhovčevi ulici v Ljubljani

Predračunska vrednost za gradbena in obrtniška dela znaša 49.012.538 din.

Rok za popolno dovršitev vseh del je 31. oktober 1958, v letu 1957 pa mora biti zgradba dograjena do III. faze.

Licitacija bo dne 20. septembra 1957 ob 11. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ulica 11/VII.

Varščino 1% predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do začetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s členom 15 in 16 zgoraj citiranega pravilnika.

Ponudbi priložite priloge po razpisnih pogojih v skladu s 17. členom Pravilnika.

Ponudbe bomo sprejemali na dan licitacije dne 20. septembra 1957 do 11. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ulica 11/VII.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 9. septembra 1957 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda.

Ponudniki morajo pred začetkom licitacije plačati predpisano občinsko takso v znesku 10202 din v gotovini.

Investitor:

Zavod za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana

Kmetijsko gozdarsko posestvo NOVO MESTO

razpisuje

delovna mesta za:

3 finančne knjigovodje

2 obratna knjigovodja

1 blagajnika za Gozdni obrat
Črnomelj

Interesenti morajo imeti ustrezno strokovno in šolsko izobrazbo ter vsaj 3-letno prakso. — Nastop službe možen takoj. Prošnjo in lastnoročno pisan življenjepis dostavite na upravo podjetja.

2911

Montažno podjetje »TOPLOVOD«

LJUBLJANA — CRTOMIROVA 6

sprejme takoj:

več strojnih tehnikov in projektantov inženirja ali tehnika za normiranje administratorko

s srednjo ekonomsko šolo

več monterjev

za instalacijo vodovoda, centralne kurjave in elektrike

Plača po tarifnem pravilniku in dogovoru. Pismene in ustne prijave sprejema uprava podjetja v Crtomirovi ulici.

2943

Komisija za razpis mesta direktorja za Gradbeno podjetje Tržič pri Občinskem ljudskem odboru Tržič

razpisuje

na podlagi člena 10 Zakona o pristoynosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 34-371/55) in člena 90 Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ št. 51-484/53)

mesto direktorja

GRADBENEGA PODJETJA TRŽIČ

POGOJI: gradbeni inženir ali gradbeni tehnik z najmanj 5-letno prakso v gradbeni stroki in s pooblastilom za izvajanje gradbenih del.

Plača pa tarifnem pravilniku ali po dogovoru, nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Prošnje s kratkim življenjepisom in dokaznimi listinami naj interesenti pošljejo Občinskemu ljudskemu odboru Tržič, komisiji za razpis mesta direktorja gradbenega podjetja do 20. septembra 1957.

K 116

Otpremniško poduzeće Hrvatske

ZAGREB — STROJARSKA 19

sprejme

uslužbenca

za vodenje predstavništva tega podjetja
v Ljubljani

Pogoji: ustrezna strokovna izobrazba in praksa pri vodenju poslova v transportnih podjetjih. Ponudbe pošljite na zgornji naslov — sekretariatu podjetja.

2888

»AZBEST«-PLOČE

TOVARNA AZBESTNIH IZDELKOV

razpisuje natečaj

za izpolnitev naslednjih delovnih mest za:

PRAVNIKA

POGOJI: pravnik z najmanj triletno prakso.

REFERENTA ZA PRODAJO

POGOJI: referent za prodajo — ekonomska fakulteta ali trgovska akademija z najmanj petletno prakso.

REFERENTA ZA NABAVO

POGOJI: referent za nabavo — srednja trgovska šola z najmanj petletno prakso.

DVA TEHNIKA TEKSTILNE INDUSTRIJE

POGOJI: tehnika — tri- do petletna praksa v tekstilni industriji.

INŽENIRJA TEHNOLOGA ali STROJNEGA INŽENIRJA

POGOJI: inženir tehnolog ali strojni inženir — desetletna praksa na vodilnih položajih v kemični ali tekstilni industriji.

Plače po tarifnem pravilniku podjetja ali po dogovoru. Stanovanja za samce zagotovljena, za poročene pa čez čas. Nastop službe takoj. Prošnje s podrobnimi podatki o dosedanjem službovanju in s krajšim življenjepisom pošljite na naslov podjetja do 1. oktobra 1957. Osebe, ki so bile kaznovane zaradi gospodarskega kriminala, ne pridejo v poštev.

2940

PRIDITE NA

III. MEDNARODNI VINSKI SEJEM

NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI OD 4. DO 15. SEPTEMBRA 1957

VALA IN NAGRAJEVALA NAJBLJŠA VINA • TRADICIONALNA POKUŠNJA SVETOVNOZNANIH VIN • VINOGRADNIKI! OGLEDITE IN NABAVITE SI NAJMODERNEJŠE VINOGRADNIŠKE, KLETARŠKE STROJE IN NAPRAVE TER DRUGE PRIPOMOČKE ZA VINOGRADNIŠTVO • 37. PLEN. ZASEDANJE VINOGRADNIKOV 22 DRŽAV • DOSLEJ NAJVEČJA TOVRSTNA PRIREDITEV NA SVETU IZKORIŠČITE POPUST NA ŽELEZNICI

Oblížite Ljubljano in izkoristite 50% popust na železnici!

Gostinci!

OBISČITE NAS NA

Novi vinski mošt

in vse ostale alkoholne pijače

VAM NUDI

VINO-MARIBOR

III. MEDNARODNEM SEJMU VINA

NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU

SPLOŠNA BOLNIŠNICA
KOPER

razpisuje mesti za:

glavno medicinsko
sestrona porodniško-ginekološkem
oddelku v Kopru

operacijsko bolničarko

na otolskem oddelku v Pl-
ranuNastop lahko takoj. — Pre-
jemki po uredbi in pravilniku.
Prošnje vložite na Splošno
bolnišnico Koper.

2885

Tovarna farmacevtskih
in kemičnih proizvodov

»L E K«

Ljubljana, Celovška cesta 135

razpisuje

delovno mesto za

referenta za kontrolo
kvalitetePogoji: farmacevtska sred-
nja šola ali ustrezna popolna
srednja šola s znanjem stroje-
pisja.Ponudbe s podrobnim živ-
ljenjepisom in navedbo prakse
pošljite upravi podjetja.Direkcija
Radia Ljubljana

razpisuje več mest

ORKESTRSKIH
GODBENIKOV(godala, pihala, trobila in
tolkala)Pravico do prijave ima vsak
godbenik, ki ni stalno nastav-
ljen v kakšnem drugem po-
klicnem orkestru in ima do-
vršen vsaj tretji letnik Sred-
nje glasbene šole.Prijave sprejema do vključ-
no 15. septembra glasbeni od-
delek Radia Ljubljana, ali
pismeno: Radio Ljubljana,
glasbeni oddelek, Tavčarjeva
ulica 17.Po 15. septembru bodo vsi
prijavljenci prejeli obvestila
za avdicije.

2872

ČISTOČA V HIŠI S STALNO UPORABO

ISOL

ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO.

»S I L V A«

gozdno in lesno gospodarstvo
AGV fakultete — Ljubljana

Farmova ulica 41/III

razpisuje

delovno mesto za

administratorko

s perfektnim obvladanjem
strojepisja in stenografije ter
po možnosti znanja enega tu-
jega jezika. — Plača po tarif-
nem pravilniku oziroma po
dogovoru. — Pismene ponudbe
pošljite na zgornji naslov.

2908

»Politička dokumentacija« štev. 3

V izdaji časopisno-založniškega podjetja »KULTU-
RA«, Beograd, je izšel tretji zvezek »POLITIČKE DO-
KUMENTACIJE«. V tej številki je objavljeno gradivo
s plenurnih Centralnih komitejev Zveze komunistov
Bosne in Hercegovine ter Črne gore in gradivo s plen-
urnih Glavnih odborov SZDL Slovenije in Srbije.
Obveščamo vse okrajne, občinske, tovarniške in
ostale komiteje, osnovne organizacije in člane ZKJ,
vojne pošte in druge bralce, da sprejema naročila za
izdajo »POLITIČKE DOKUMENTACIJE«

Časopisno-založniško in tiskarsko podjetje

»KULTURA«

BEOGRAD — MOSE PLJADE 29/III
tekoči račun 10-KB-32-Z-77.

Cena tretjega zvezka je 170 dinarjev.

2937

DROBNI OGLASI

ZAPOSLITEV

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA.
razpisuje mesto za dva kvalificir-
na elektromehanika ali elektroin-
stalaterja. Prednost imajo prosilci,
ki imajo veselje do gledališke raz-
svetljave. Nadalje razpisuje mesto
za dva honorarna elektricarja —
osvetljevalca. Interesenti naj vložijo
prošnjo na direktno Mestnega
gledališča do 11. t. m. Nastop službe
je možen takoj. 2945-ZMATERIALNI IN FINANČNI KNJIGO-
VODJA z 10-letno prakso želijo me-
njati službo. Pogoji: soba. Ponudbe
na upravo lista pod »Vestna«. 701-Z
USLUŽBENKA V KOMERCIALI, ve-
šča samostojne administracije ter
slovenske in srbohrvatske kores-
pondence, verzirana, želi menjati
službo. Ponudbe na oglasni oddelek
pod »Sposobna moč«. 702-Z
VOZNIKA vojnega vojnega s konji po
Ljubljani sprejme. Peskikop Vod-
nik, Podutik 25, telefon 31-945. -Z
RAZPIS. Slovenska filharmonija raz-
pisuje honorarno namestitev za
blagajničarko (prodaja vstopnic).
Delovni čas je največ štiri ure
dnevno, honorar po dogovoru. V
poštev prihajajo mlade osebe. In-
teresenti naj osebno predajo pi-
smene ponudbe upravi SF do 14.
t. m., dnevno od 10. do 12. ure.2012 a-z
SLOVENSKA FILHARMONIJA raz-
pisuje za takojšen nastop mesto
IV. hornista. Plača in dopolnilna
plača po uredbi. Pismene ponudbe
na upravo LP do 11. t. m.2012 b-z
SLOVENSKA FILHARMONIJA spre-
jme v svoj mešan zbor soprane,
alte in tenorje. Pismene prijave
na upravo Slovenske filharmonije
do 11. t. m. Nastop službe takoj po
uspešno opravljeni avdiciji.2012 c-z
DVA UCITELJA sprejemamo za učno
ali vzgojno delo. Sprejemamo tudi
vsakogar, ki je sposoben nado-
mestiti starše otrokom v domski
zaščiti. Stanovanje samsko zago-
tovljeno. — Prehodni mladinski
dom, Predvor. 2015-Z
GOSPODINJSKO POMOČNICO spre-
jemamo k 3-članski družini. Nastop
službe 1. oktobra 1957. Naslov do-
bitve v podružnici LP, Hrastnik.H 29-Z
SPREJEMO v stalno zaposlitev. več
avtomobilov, šoferja za avtobus,
ki je avtomobilnik po poklicu, in
perfektno strojeopislo. 2923-bz
SVET PRIRODOLOVNO matematič-
no filozofsko fakulteto razpisuje 2
mesti asistentov za geografijo.
Prošnje sprejema tajništvo fakul-
tete, 14 dni po objavi v Uradnem
listu LRS. 2928-Z
ZENSKO KOLO v dobrem stanju pro-
dam. Polze se pri Habicht, Ljub-
ljana, Titova c. 29.

Raznašalke ali raznašalce

za raznašanje časopisa v jutranjih in popoldan-
skih urah za območja Center, Bežigrad in Sisko
sprejmeta takoj upravi »LJUDSKA PRAVICA«
in »LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA«, Ljubljana,
Kopitarjeva 2 — Zaslugek dober.

PRODAM

ZAGANJE prodamo, »Rivar«, Ljubljana,
Vila, Viška 63.PRODAM DVE KOLESI (ženski) obe
v odličnem stanju. Otroška klinika,
Stemal, Vrazov trg 1.PRODAM 15 kg TEHTNICO in štiri re-
gister blagajne. Naslov v oglas. odd.POCENI PRODAM skoraj novo zajet-
nico in žago. Ogled od 14. do
16. Naslov: Poljska pot 38 a, Moste,
Ljubljana. 801-pPRODAMO kompletno transportno
tonsko kinoparaturu za normalni
trak. Kinoparatura se sestoji iz:
kinoprojektorja Ballila, ojačevalca,
zvočnika in transformatorja, vse v
odličnem stanju. Cena ugodna. —
Kino Dornava, p. Moškanjci pri
Ptuju. 2914-pMESTNA PLINARNA v Ljubljani
proda par konj. Interesenti naj se
javijo pri upravi Mestne plinarne,
Resljeva 34. 2932-rKLAVIR z zamke Ezhbar, metalna
konstrukcija, odlično ton, napravljen
za 125.000 din. — Naslov v oglasnem
oddelku. 2939-p

NAROČNIKE IN SODELAVCE

»Ljudske pravice« in »Ljubljanskega dnevnika«

obveščamo

da smo zaradi rušenja dosežanih prostorov v Kopitarjevi
ulici 2, začasno preselili našo upravo na Petkovskovo na-
brežje 25.Vhod v naročninski, kolportajni in propagandni oddelek
je iz Petkovskega nabrežja. Telefonska številka za naro-
čnino je 22-494, za kolportajo in propagando pa 22-493.Vhod za upravo, računovodstvo in blagajno, ki opravlja
vsa izplačila, je iz Trubarjeve ulice 24, pritličje. Telefonska
številka za upravo je 22-491, za računovodstvo in blagajno
pa 22-492.Oglasni oddelek je ostal v isti ulici, preselil se je le za
eno hišo in je sedaj v Kopitarjevi 4, poleg tiskarne. Tele-
fonsko številko ima 31-358.

Foto-oddelek se je preselil v Kopitarjevo 6/III.

Ob tej priložnosti opozarjamo naše bralce in naročnike,
da lahko naročajo in plačujejo naročnino za naša lista tudi
v naši poslovalnici na Titovi cesti 15, v prostorih Cankarjeve
založbe. Poslovalnica sprejema tudi naročila za osmrtnice,
zahvale in vse vrste drugih oglasov in objav. Telefonska šte-
vilka poslovalnice je 22-322.Preselilo se je tudi uredništvo kulturne rubrike »Ljudske
pravice« iz Trubarjeve 24 v Kopitarjevo 6/III in ima odslej
telefonsko številko 31-357 in 31-030.

Uredništvo in uprava

»Ljudske pravice« in »Ljubljanskega dnevnika«

RAZNO

LEPO SONČNO DVOSOBNO STANO-
VANJE s kabinom in pritliklami
blizu centra, zamenjam z enakim
ali trisobnim. Ponudbe pod »Bliki
in vrti«. -rDIJAKA sprejemam na stanovanje in
hrano. Naslov v oglasnem oddelku.CEDNO PRAZNO SOBICO, morda s
posebnim vhomod išče upokojena
kuharka ves dan odsotna po mož-
nosti v bližini »Zvezde« za takoj.
Dam visoko nagrado in plačam na-
jemnino za naprej. Ponudbe na ogl.
oddelek pod »Zvezda«.ENOSOBNO STANOVANJE (kuhinja
3 x 4,5, soba 4,5 x 6,5 m) v centru
menjam za enako ali večje v bližini
ali Rožni dolini. Ponudbe na upra-
vo pod »Primerne za otroke«. 703-rZAMENJAM veliko enosobno stanova-
nje v centru za dvosobno tudi izven
centra. Nudim nagrado. Ponudbe na
oglasni oddelek pod geslom »Čim-
prejajša zamenjavam«. 700-rVEČJO SOBO in kabinet ozi. skladi-
šče s prostim vhomod išče športna
organizacija. Gre tudi v souporabo
prostorov z drugo organizacijo. Na-
jemnina po dogovoru. Ponudbe na
upravo Ljudske pravice pod »Sep-
tember — sport«. 1554-rSOBO v centru ali bližini tramvajске
postaje išče mirna, dobro vzgojena
studentka; plača za pol ali eno leto
vnaprej. Naslov v ogl. oddelku. -rISCENI DOBRO DOMAČO HRANO
(samo kosilo) pri dobri in čisti dru-
žini. Plačam dobro. Naslov v ogl.
oddelku.ODLIČNO PARKETNO loščilo »BAL«
si lahko nabavite pri »Orientu«, Ti-
tova cesta in pri »Mavrici« Resljeva
cesta pri Zmajskem mostu.DIJAKA sprejemam na stanovanje in
hrano. Naslov v oglasnem oddelku.KOMFORTNO trisobno stanovanje na
Taboru zamenjam za enakovredno
za Bežigradom. Ponudbe pod »Za-
menjava stanovanja« na oglasnem
oddelku LP. 2935-rCELJE-LJUBLJANA. Veliko komfort-
no trisobno stanovanje v najstroz-
jem centru Celja takoj zamenjam
za podobno v Ljubljani. Naslov v
oglasnem oddelku. 878CITRE in KITARO poučujem, Zavri,
Postojnska 14, poleg Tobacne to-
varne. 2934-rDOBER in IZOBRAZEN mladenič zeli
spoznati privlačno, zgovorno a pred-
vsem pridno dekle od 18 do 26 let.
Silka zaželen. »Sonce sreče« 2936-r

Ugodno prodamo:

osebni avto

znamke »OLIMPIA«

osebni avto

znamke »BIANCHI«

motor generalno popravljen v dobrem stanju

Ogled vsak dan od 6. do 14. ure v podjetju.

Gradbeno podjetje

»GRADBENIK«

IZOLA — TOMAŽIČEVA 16

2906

AVKCIJSKE PRODAJE MED ZAGREBSKIM VELESEJOM V ZAGREBU

Avkcijsko mesto pri Zvezi trgovinskih zbornic FLEJ organizira avkcijsko prodajo
industrijskega blaga. Avkcijski sestanki bodo na samem sejmišču v Zagrebu od
16. do 20. septembra 1957. Naprodaj bodo večje količine različnega industrijskega
blaga s takojšnjo in terminsko dobavo.
Pozivamo trgovska podjetja, ki imajo blago iz uvoza, naj se pravočasno, oziroma
takoj prijavijo. Domači proizvajalci prav tako lahko prijavijo svoje izdelke za pro-dajo na avkcijskih sestankih. — Prijave pošljite na naš naslov — v Beogradu do
11. septembra 1957, po tem roku pa na — Zagrebški velesejem — za avkcijsko. — Ob-
vestila na telefon 26-947.

Avkcijsko mesto

Drobne ZANIMIVOSTI

Čemu bi se vedno ženske navduševale za najnovejšo krike mode, so rekli danski modni ustvarjalci in postregli za letošnjo kopalno sezono s ščitastimi kapami za moške, kot vidite na sliki

Poštni nabiralniki v Singapuru imajo eno steno iz železne mreže, skozi katero lahko poštar že od daleč vidi, ali bo treba odkleniti vrata in pobrati pismensko pošto

JUDO V MORNARICI

V sovjetski vojski posvečajo telovadbi veliko pozornost. Nedavno so objavili sklep, da se bo moral prihodnje leto vsak pripadnik mornarice naučiti judo.

NOVE LETALONOSILKE V ANGLIJI

Angleži pripravljajo načrte za dve letalonosilki, ki bosta imeli hkrati tudi posebne prostore za kirmarjene izstrelke. Graditi ju bodo začeli prihodnje leto, kar ne morejo prej zaključiti nekaterih raziskav. Mornarica ju bo prevzela leta 1963.

S PROSVETO K NAFTI

V Iraku pripravljajo modernizacijo školskega pouka. Vsi profesorji se bodo na posebnih tečajih seznanili z najnovejšimi pedagoškimi prireki in pripomočki. Akcijo financirajo Združene države, zlobni jeziki pa trdijo, da za to modernizacijo diši — po nafti.

PRAZNOVERJE V PEKINGU

Pekinska policija zasleduje pojav praznoverja, ki je zahtevalo že več človeških žrtv. Razširilo se je namreč govoric, da voda v jezercu, ki je v neki pagodi, vsebuje zdravilno snov proti gripi. Mnogi so se začeli zbirati v pagodo, ljudje so pili »sveto« vodo, kmalu pa jih je nekaj umrlo zaradi črevesnih bolezni.

LEDENIKI SE TAJAJO

Sovjetski znanstveniki so ugotovili, da so se zadnja leta naglo tajali ledeniki na gorski verigi Tuan Can. Posledice so neprijetne, ker imajo reke, ki pritekajo izpod teh pobočij, zadnje čase čedalje manj vode.

ZNANO IME

Sodnik v kanadskem Montrealu je pristal, ko so mu pripeljali žensko, ki je razgrajala popolnoma pijana. Plačala je 35 dolar, globe, vsi listi pa so objavili novico na prvih straneh, ker se je pizanka imenovala Grace Kelly.

ZA POSLOVNO RABO

Neki kanadski zdravnik si je prinesel iz Chicaga popolno človeško okostje. Na carini so opremili zavoj z žigom »Brez carine — za poslovno rabo!«

SUMLJIVO

Neki francoski list je objavil v rubriki »Službo iščejo« tudi tale oglaš: »Dvainsitridesetletna vdova, ki ima zelo rada živati, išče zaposlitev v gospodinjstvu brez žensk.«

NOGOMETNA SODNICA

Celia Pitts, ki ji je zdaj 17 let, si je pridobila na 10-tenedenskem tečaju kvalifikacijo nogometnega sodnika. V svoje vrste jo je sprejela bostonska nogometna zveza. Celjini oče in ded sta bila oboja nogometna sodnika, zato dedke nadaljuje družinsko tradicijo.

Prejšnji teden se je tričlanska švicarska letalska skupina odpravila z balonom na prvi polet čez alpske gorske vrhove. Posnetek kaže balon, ki je dosegel nad zasneženimi planinami nadmorsko višino 6500 m

Garibaldijev zaklad

Sest let se že bori Američanka italijanskega rodu Clara Mazzilotti za nekaj, kar označuje kot svojo dediščino. Clara se šteje za Garibaldijevo dedinjo. Zaprjuje, da je Garibaldi zakopal zaklad, ko se je v enem izmed številnih bojev umikal pred argentinskimi vojvodo Rosasom. Za pred šestimi leti je Clara predložila županu Montevidea listine in načrte, po katerih naj bi ležal ta zaklad že dobrih sto let neke na mestnem ozemlju, in sicer v bližini osrednjega pokopališča.

Po daljšem posvetovanju so ji takrat dali dovoljenje za raziskovanje; Clara je najela delavce, ki pa niso našli ničesar. Pred kratkim je predložila nove spiske, ki kažejo, da so se pri prvem iskanju zmotili za nekaj sto metrov. Spet je obredla mnoge urade, preden je dobila dovoljenje, da sme kopati do globine desetih metrov. Po načrtih, ki jih ima, naj bi bila tam neke podzemeljske shrambe.

V navzočnosti občinskih funkcionarjev in številnih časopisnih poročevalcev je Clara zastavila proo lopato, zdaj pa vsi čakajo, da bo našla dragocenosti. Seveda je morala dati visoko kavočijo, ki jo bo izgubila, če tudi to pot ne bodo našli Garibaldijevega zaklada.

UHO

V NAOČNIKIH

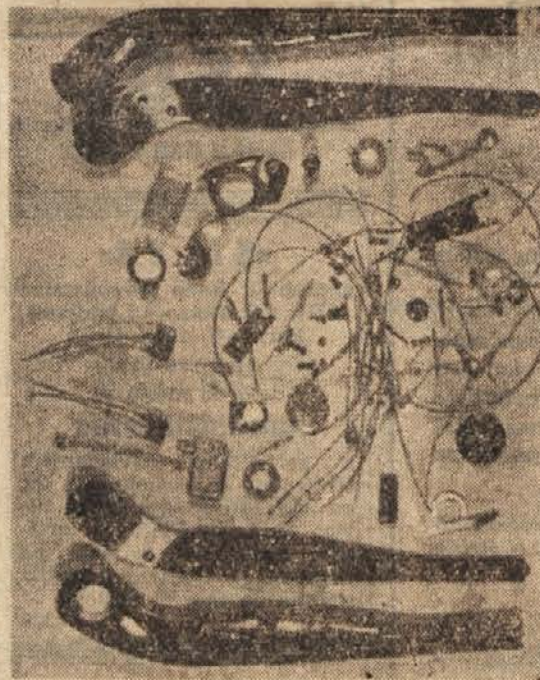
Moderne ojačevalce zvoka
človek komaj opazi

- »Krvico mi dela, kdor pravi, da ne maram med ljudi.
- Živahen sem bil in vnet za družbo, potem pa sem se umaknil, ker nisem mogel ponabljati kar naprej: »Gorite, prosim, glasneje, ker slabo slišim in bom kmalu popolnoma oglušel!«

To tožbo slovitega skladatelja Beethovna bi povsem upravičeno ponovilo na milijone naglušnih ljudi v evropskih deželah in seveda tudi drugod po svetu. Ljudje

nih pripomočkov že pri prvem poskusu vpraša štiri petine prizadetih, ali »se ne bo preveč videlo...«

Pojav razlagajo kot jasen do-

Najmodernejši elektronski »naočniki za sluh« imajo 150 sestavnih delov, ki jih vidite na sliki

sprva ne marajo priznati, da jim popušča sluh, nato pa mnogi dobijo predhodke, se umaknejo iz družbe in živijo v svoji zagrenjenosti sami zase. Zdravniki za ušesne in za druge bolezni, katerih posledica je naglušnost, vedo povedati, da se spričo novih sluš-

kaz, da so naglušni ljudje vsaj v zadregi, če že nimajo predsodkov, zato je razumljivo, da je tudi takim ljudem priskočila na pomoč moderna tehnika, ki nenehno izpopolnjuje ojačevalce zvoka. Zlasti onstran oceana objavljajo tako rekoč iz leta v leto opise novih pripomočkov za naglušne. ki so dobili v sodobni elektronski znanosti učinkovito pomočnico, saj so najnovejši ojačevalni aparati komaj tolikšni, da jih človek sploh še opazi, po večini pa so vgrajeni v okvirje naočnikov. Prva leta so bili aparati zaradi transistorjev zelo dragi, zato si jih ni mogel privoščiti kdorkoli, zdaj pa prodajajo te ameriške izdelke na primer v Franciji po 50.000 francov.

Najvišji honorar

Najvišji honorar, kar so jih kdaj izplačali kakemu pisatelju za dovoljenje, da smejo predelati njegovo knjigo za film, še preden je knjiga izšla, znaša 400.000 dolarjev, dobil pa ga je znani avtor »Mladih levov« Irving Shaw za svojo knjigo »Lucy Crown«.

1	2	3	4	5	6	7
8						
9			10			
11		12		13		
14			15		16	17
18				19		
20			21			
22	23		24			
25			26		27	
28				29		
30						

Križanka

Vodoravno: 1. pristanišče na Siciliji, 8. italijanski pesnik, 9. začetnici našega znanstvenika iz Like, 10. pogumen, 11. veznik, 13. samoglasnik in soglasnik, 14. jezero v ZDA, 16. glasbena kratica, 18. tako velika, 20. predlog, 21. obrisan, 22. kazalni zajmek, 24. hitro premikanje, 25. šum, 27. italijanski spolnik, 28. potrjen, 30. prostor za razvijanje fotografij.

Navpično: 1. tempelj starih Grkov in Rimljanov, 2. izbire med dvema možnostima, 3. dva soglasnika, 4. zvišana glasbena nota, 5. izid pri šahu, 6. vrsta živali, 7. znan tuj naziv za olje, nafto itd., 12. ljubljanska restavracija, 15. skrajšano moško ime, 17. naboj, 19. naštevna kratica, 23. številnik, 24. cesta, 26. gora v Julijskih Alpah, 29. njl.

REŠITEV KRIŽANKE Z DNE 23. AVGUSTA

Vodoravno: 1. kontrabas, 9. R. K., 10. rezina, 11. ura, 13. Ikar, 14. hoste, 17. mm, 18. geolog, a, t, 22. naven, 24. em, 26. naton, 28. Kata, 31. one, 32. sornik, 33. Ig, 36. trgovanja.

V zvočnih naočnikih, imenovanih »akustikoni«, so vse žice in drugi sestavni deli tik za ušesom

Prvi aparati za naglušne so bili veliki in težki, saj so morali ljudje nositi v dveh ali celo treh žepih skoraj kilogram različnih sestavnih delov. Po zaslugi moderne tehnike so se ti aparati zmanjšali, vrvice, ki so vodile od ušesa do ojačevalnika v vrhujeju žepu na suknjiču, so izginile, saj zdaj že izdelujejo naočnike z vgrajenimi ojačevalci. Ker so ti aparati zelo majhni, je proizvodnja sorazmerno draga, vendar nemara ni več daleč čas, ko bo ta novost naglušnim na splošno pripomogla, da se bodo otresli občutka manjvrednosti zaradi spoznanja, da jim je opešal sluh in da si lahko zato ljudje v njihovi okolici dovolijo najrazličnejše šale na njihov račun. — Da je tak ojačevalec zvoka dokaj zapletena reč, kaže tudi posnetek razstavljanih delov najnovejšega aparata, ki ga je izdelala neka ameriška tovarna za fino mehaniko.

Ta ojačevalni aparat lahko naglušna ženska skrije v lase za ušesi

Boj z razbojniki

Pakistanske in iranske oblasti so organizirale skupni boj proti perzijskemu roparskemu poglavarju Dadu Sahu. Tolpa tega razbojnika je letos marca ubila blizu pakistanske meje tri turiste, kasneje pa je zagrešila na istem področju še več roparskih vlovov in drugih zločinov. Po nekaterih vesteh so člani te tolpe pobili v tretjem tednu avgusta dvanaest kmetrov. Pakistanska in iranska policija sta organizirali skupno akcijo, tako da Dadovi razbojniki poslej ne bodo več mogli neovirano hoditi čez mejo.

Mladi 100-letniki

Razen skrbi za telesno zdravje je odnos do življenja odločilen za visoko starost, pravi gerontologi

- V nekaterih deželah še vedno niso opustili prakse oziroma prepričanja, da ljudje v določeni starosti ne zmorejo več določenega dela. Tu je seveda mišljena tista življenjska doba, ko ljudje še niso dovolj stari za za-
- služen počitek po življenjskem delu. Med štiridesetim in petdesetim letom baje ljudje občutno popustijo v svoji storilnosti in zmogljivosti, zato jih lastniki podjetij ponekod po svetu odpuščajo iz službe, in sicer predvsem nameščence in uradnike s srednjimi dohodki. Ne glede na to je lahko lastnik podjetja ali predstojnik urada »močan sedemdesetletnik« ...

Kako nesmiselno je siliti ljudi proti njihovi volji med »staro železo«, so pokazale raziskave, ki miva: ljudje, ki se vse življenje izobražujejo, učijo in izpopolnjujejo, se na splošno bolj približajo starostnim rekordom kot pa tisti, ki se nekeje v zreli starostni dobi nehajo zanimati za izboljšave v poklicnem delu, za novosti na raznih področjih človeške dejavnosti itd.

Seveda je zdravnica postregla v podporo svojih trditvev z najbolj izrazitimi primeri, vendar bo zanimivo, če jih nekaj omenimo, ker prav gotovo ne veljajo za Evropejce drugačna življenjska pravila kot za Američane. Neki stoletni bančnik si je krajšal prosti čas s tem, da je ustanovljal mladinske klube, neka starka pa je zaslužila sredstva za izobrazbo svoje pravnukinje s prirejanjem šivalnih in prikojevalnih tečajev. Prav kot mnogi njuni starostni vrstniki tudi ta dva nista poznala tako imenovanih starostnih bolezni, spala sta dobro, vselej pa sta bila pripravljena za umerjeno razvedrilo in zabavo. Seveda jima je bil optimizem osnovno življenjsko geslo.

Vse kaže, da je duševna svežost odločilnega pomena za vsesplošno vitalnost. Po mnenju gerontologa dr. Martina Gumperta označuje vitalnost pet različnih činiteljev. Zdravnik omenja voljo do življenja na prvem mestu, dalje poznavanje lastnih sposobnosti in ustrezno ureditev življenja. Kot tretjo in četrto točko našteva dr. Gumpert človekovo zavest, da ljubi in da je ljubljen, najpomembnejše pa je po njegovih ugotovitvah urjenje duha in pridobivanje novega znanja. Kdor premore razen skrbi za telesno zdravje te v kratkem nakazane lastnosti, ima vse možnosti, da bo doživel lepo starost, pravi gerontolog Gumpert.

Prvi bolnik

V Buenos Airesu sta hotela dva argentinska zdravnika skupno odpreti zasebno kliniko. Preden sta jo odprla, sta se sporekla zaradi prostorov v njej. V trenutni ihti je eden potegnil iz žepa samokres in obstrlil družabnika. Seveda ga je obvezal, še preden je prišla policija.

Posnetek, kako so bežali gasilci, je ujel fotograf, ki je bil v bližini velikega skladišča kemikalij na ameriškem Zahodu v trenutku, ko je izbruhnil požar. Trije gasilci, ki so si zaman prizadevali, da bi zadušili ogenj, so ob prvi eksploziji pogegnili, ker so se bali, da bodo eksplodirale druga za drugo še preostale posode s kemičnimi snovmi